

DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA: DEBRECEN, JOZSEF KIRALYI HERCEG-UTCA 1. TELEFONSZÁMOK: 7-89. SZ. (SZERKESZTŐSÉG), 7-88. SZ. (KIADÓHIVATAL ÉS KÖNYVNYOMDA).

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETESI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYED-ÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ. KÜLFÖLDRE: A FENTI DÍJAK KÉTSZERESÉ. EGYES SZÁM FILLÉR, VASÁRNAP 24 FILLÉR.

16 OLDAL

VI. ÉVFOLYAM, 266. SZÁM.
1929 NOVEMBER 22. PÉNTEK.

12 FILLÉR

Meglepő fordulat

A keleti jóvátételi konferencia zűrzavarába nagy meglepetésként csapott le az a diplomáciai jegyzék, amelyet Anglia, Franciaország és Olaszország szófiai követői a bulgár miniszterelnöknek átnyújtottak. A jegyzék a nagyhatalmak végső döntését közli a bulgár jóvátétel kérdésében, évi 12 és félmillió aranyfrankot követelve tőlük 36 esztendőn keresztül s tetézve ezt a követelést azzal a fenyegetéssel, hogy ha Bulgária ezt a feltételt nem fogadja el, akkor újból a régi Sztambulinszki-féle egyezmény lép életbe s Bulgária évente 15 millió aranyfrankot fizet.

Liapesev miniszterelnök röviden csak annyit válaszolt a demarsra, hogy a feleletet az antant követelésére a minisztertanács fogja megadni.

Mindenesetre teljesen szokatlan és az előre megállapított programtól eltérő ez a Szófiában tett lépés, hiszen a megállapodás szerint, ha az előzetes konferencia a jóvátétel kérdésében nem tudna megyezni, akkor a további egyezkedés későbbi tárgyalások anyagát képezte volna, az eddigi elgondolás és megállapított program szerint. Mindezeket a várakozásokat most keresztülhúzza a három nagyhatalom erőszakos fellépése, amely ultimátum formájában közli a Bulgáriával szemben támasztott követeléseket, olyan formában, hogy annak kategorikus volta még további disszkussziókra sem látszik nagyon reményt adni.

Mindentől eltekintve megállapítható, hogy Párisban meglehetősen nagy zűrzavar uralkodik a keleti jóvátételi konferencia kapcsán s az az általános attak, amelyet a francia sajtó elsősorban Magyarország, de Bulgária ellen is intéz, nem tudja elvenni annak az intranzigens, de az adott gazdasági helyzetből fakadó magtartásnak a kesernyés ízét, amelyet Magyarország és Bulgária az újabb terhek kirovása ellen tanúsítanak. Senki sem látja előre, hogy ennek a szófiái demarsnak mik lesznek a következményei. Annyi tény, hogy Bulgáriában nagy tüntetések voltak máris a három nagyhatalom fellépése miatt, de a kibontakozás világosságát majd csak az adandó bolgár válaszejegyzék fogja, ha nem is megadni, de legalább sejtetni.

Nem lehet pontosan megállapítani, hogy miféle befolyások, a nemzetközi helyzetnek milyen mérlegelése, avagy micsoda nemzetközi jogi érvelések bírták rá a három nagyhatalmat, hogy felfordítva az előre megállapított programot, erre a lépésre szánják el magukat. Az természetes, hogy a magyar

Bethlen miniszterelnök kijelentette, hogy nem fogadjuk el a keleti jóvátételi konferencia követelését

(Tudósítás a 2-ik oldalon.)

A kamarai kereskedő beltágok választásánál a hivatalos lista nagy szótöbbséggel győzött

Befejeződtek a kamarai választások.

Tegnap folytatódott Debrecenben a kamarai választás. A második napon a Kereskedelmi és Iparkamara kereskedő beltágjait választották meg. A választás szintén a város háza dísztermében zajlott le, ahol két szavazatszedő küldöttség működött. Egész nap mozgalmasságot nyújtott a város háza, amely elé egymásután robotgattak a választókat szállító, számozott autók. Reggel 8 órától délután 6 óráig tartott a szavazás. Ekkor egyes csoportok azt kérték az elnöktől, hogy tiz perccel hosszabbítsa meg a zárórát, ami meg is történt.

A szavazás lezárása után nyomban hozzáfogtak a beérkezett szavazatok összeszámlálásához. Közel 1200 kereskedő szavazott le.

A választás eredménye fényes győzelmet hozott a hivatalos listának, amelyet az összes debreceni kereskedelmi szervezetek közös akarattal és megállapodással állítottak össze.

Átlagban ezren felül menő szavazatot kapott a hivatalos listán szereplő legtöbb jelölt, míg a hivatalos

los listával szemben álló többi listára lényegesen kevesebb szavazatot jutott. A szavazatkülönbség 800-tól 900-ig terjed, tehát ilyen nagy szótöbbséggel jöttek be a hivatalos listán szereplők. Legtöbb szavazatot kaptak: Sesztina Jenő, a Kamara illesztés elnöke (1150), utána Békés Lajos (1139).

A többi hivatalos jelöltre is ezren felül, vagy kevéssel ezren alul jutott szavazatot. Az ellenlistákon legtöbb szavazatot jutott Lukács Andornak (231) és Markovits Ignác bankigazgatónak (199).

A megválasztott új beltágokkal a Kereskedelmi és Iparkamara értékes erőkhöz jutott, akik közül többen már eddig is beltágjai voltak a Kamarának és annak munkájában tevékeny részt vettek. Bár tagadhatatlan, hogy az ellenlistán is sok kiváló férfi szerepel, de a választást végeredményben az döntötte el, hogy a kereskedelmi irányú egyesületek az együttesen megállapított listával már határt szabtak a választási agitációhoz és tekintetbe vették az egyes szakmák igényeit és más

egyéb felmerült szempontokat. Hogy a hivatalos lista közmegegyezést váltott ki a kereskedők körében, mutatja a választás eredménye és az a fényes győzelem, amelyet ezen a listán szereplő jelöltek arattak. Bizonyára arra fogják ösztönözni őket, hogy még fokozottabb mértékben álljanak a kereskedelmi érdekek védelmére.

A választás végeredményét az alábbiakban közöljük:

Rendes tagok lettek:

Sesztina Jenő	1150
Békés Lajos	1139
Hegedűs Sándor	1131
Kontsek Géza	978
ifj. Schwartz Vilmos	1036
Bernfeld Sámuel	1125
Benyáts Emil	1092
Böszörményi István	999
Fürst Mátyás	1023
Gertsner Kálmán	989
Kardoss Gyula	1049
Létay Lajos	1045
ifj. dr. Magoss György	1040
Schön Mór	1102
Ullmann Salamon	940
Versényi Tibor	1018

szavazattal.

Póttágok lettek:

Dávid Géza	998
Deutsch Jenő	1045
Ferenyzy Károly	1055
Glück Izidor	1143
Hajós Géza	1043
Horn Rezső	1045
Keiner József	1043
Kontsek László	1050
Kovács János	1052
Lukács Andor	978
Mandel Ernő	1049
Mező Ármán	1030
Riekl Antal	1056
Salamon Dezső	1130

Folyik a szavazás.

közvélemény kíváncsian várja, vajjon miféle folytatása lesz annak a heves sajtókampánynak, amit a francia lapok ellenünk folytatnak. A háborús veszteségeket tekintve, Magyarország mérhetetlenül többet veszített Bulgáriánál s ha már a Bulgáriára rótt jóvátételi követelések is igazságtalanok és elviselhetetlenek, annál

inkább igazságtalanok és elviselhetetlenek azok, amelyekkel a már vállaltakon túl minket fenyegetnek.

Ha netalán a szófiái demarsot egy másik követné, amely minket közelebből érint, hát kétségtelen, hogy a magyar kormányának és az egész magyar nemzetnek az újabb jóvátételi terhek elutasításában

eddig követett magatartásán ez semmit sem változtatna. Sem az erőszak, sem a fenyegetés nem prelelhetnek ki egy tönkrement országból olyan összegeket, amelyeket fizetni képtelen. Ebben a felfogásban minden magyar ember megegyezik s megbonthatatlanul áll a nemzet érdekeit védő kormány hátamögött.

Sándor Armin	1046
Szász Ferenc	1050

szavazattal.
Az ellenlistákon rendes tagokként a szavazatok aránya a következő:

Lukács Andor	231
Mező Armin	96
Vadászi Sándor	97
Feldmann Sándor	105
Markovics Ignác	199
Kusza Mihály	94
Fáy Árpád	92
Halász Nándor	94
Kovács Lajos	95
Horváth Vilmos	91
Mandel Ernő	91
Dávid Géza	63
Hajós Géza	22
Lusztig Dezső	3
Reichmann Vilmos	3
Braun Mór	6

szavazattal.
Az ellenlistákon póttagokra jutott szavazatok:

Szankay László	97
Rosenberg Emil	94
Emerich Samu	92
Antalffy József	94
Lindenfeld Jenő	95
Kerékyártó László	94
Barta Ferenc	93
Weisz M. Gyula	94
Petrik Károly	93
Kiss Jenő	92
Kántor Ernő	97
Varjas Lajos	94
Hay Miksa	95
Weisz Béla	92
Kusza Mihály	57
Horváth Vilmos	57

szavazatok.
Rajtuk kívül még sokan kaptak 1-2 szavazatot.

KORMÁNYZÓI ELISMERÉS SPORTSIKEREKÉRT.

Budapest, november 21. A kormányzó a kultuszminiszter előterjesztésére megengedte, hogy a sportterén elért kiváló nemzetközi sikerekért Bartha Istvánnak, vitéz Halassy Olivérnek, Homonnay Mártonnak, Ivády Sándornak, Kesserű Alajosnak, Kesserű Ferencnek, Vértessy Józsefnek, elismerése újból tudtul adassék. Ákosnak és Csákány Miklósnak pedig elismerését adják tudtul.

MAGYAR ÉS JUGOSZLÁV ÉRDEKELTSÉGEK KÖZÖTT MEG- BESZÉLÉSEK FOLYTAK AGRÁR- TERMÉKEK KÖZÖS ÉRTÉKESÍ- TÉSÉRŐL.

Budapest, november 21. Mint ismeretes a jugoszláv és magyar érdekeltségek között bizonyos megbeszélések folytak az agrártermékek közös értékesítéséről. Ebben az ügyben Dunygerszky Gedeonnak az újvidéki tőzsde elnökének vezetésével a napokban bizottság pjárt Budapesten és ez a bizottság a magyarországi export intézetben a kereskedelem és tőzsde megbízottjaival értekezett. E tárgyalások alapján kilátás van arra, hogy a mezőgazdaságunkra és kereskedelmünkre is kedvező kihatású tárgyalásokat előreláthatóan rövid időn belül Belgrádban folytatni fogják.

A BUDAPESTI RENDŐRSÉG BETILTOTTA A „PIROSKA ÉS A FARKASOK” CÍMŰ DARABNAK TOVÁBBI ELŐADÁSÁT.

Budapest, november 21. A Magyar Színház műsorán szereplő „Piroška és a farkasok” című darabnak további előadását a főkapitányság betiltotta, mert a darab szelleme és legtöbb jelenete a jó erkölcsökbe ütközik és a józanságot durrán sérti.*

Bethlen miniszterelnök és Walkó külügyminiszter nyilatkozata a jóvátételi követelésekről

Magyarország pénzügyi helyzete nem engedi meg, hogy újabb jóvátételt vállaljunk, — mondotta Walkó miniszter. — Bethlen miniszterelnök kifejtette, hogy nem lehet összefüggésbe hozni az op-tánsügyet a jóvátétellel. — Ha a döntőbírósg évtől eltérnek, alkalmatlanná válik és revízióra szorul az egész trianoni szerződés, — állapította meg Bethlen miniszterelnök.

Budapest, nov. 21. A képviselőház külügyi bizottsága esütörtökön délelőtt Pekár Gyula elnöklésével tartotta meg rendes havi ülését, amelyen a kormány részéről Bethlen István gróf miniszterelnök és Walkó Lajos külügyminiszter vett részt. — Kenéz Béla az ülésen újból szóváltette azt a kérdést, hogy Romániában a magyar alattvalókat kényszerítik a tengerentuli kivándorlásra. Értesülése szerint az oláh kormány a magyar kisebbséghez tartozó — alattvalói részére olyan utleveleket állított ki, amelyek alapján Románia tengerentuli képviselői többet nem törődnek az odaérkezett romániai kisebbséghez tartozókkal és azokat a visszautazásban nemesak hogy nem segítik, hanem meg is gátolják őket ebben az elhatározásukban.

Lakatos Gyula a párisi jóvátételi tárgyalásokról beszélt és kérte a magyar kormányt, hogy semmiesetre se mondjon le azokról a magánjogokról, amelyeket a békeszerződés az egyes magyar állampolgároknak biztosított. Sem a kormány, sem az országgyűlés, sem a magyar közvélemény nem járulhat hozzá ahhoz, hogy ezek az egyeseknek biztosított jogok egyszerűen megszűnjenek, mert ezzel súlyos anyagi felelősséget vállalna minden tényező az érdekeltekkel szemben. A miniszterelnök összeférhetetlenségéről szólva azt jegyzi meg, hogy ő csak az összeférhetetlenségnek egy fajtáját ismeri el és pedig azt, ha nem az ország érdeke szerint cselekedne.

Bethlen István gróf miniszterelnök újból hangsúlyozta azt az álláspontját, amelyet a felsőház külügyi bizottságának legutóbbi ülésén kifejtett, hogy az erkölcsi összeférhetlenség csak abban az esetben állna részünkről fent, ha akár ő, vagy akármelyik alkotmányos tényezője az országnak arra az álláspontra helyezkedne, hogy az ugynevezett optáns követeléseket a magyar adózók terhére kellene kielégíteni. Ez részére abszolút irányelvül szolgál, amelyből a következményeket akkor is levonná, ha egy ilyen megoldást az ország arra hivatott tényezői az ő ellenzése dacára is kívánatosnak találnának.

Ugron Gábor kifejtette, hogy bizonyos külföldi körök azt remélik, hogy ha sikerülne a miniszterelnököt bármiképpen leszorítani, akkor könnyebb volna a kérdésben megegyezni. Felveti a kérdést, hogy alakulnak Magyarország pénzügyi viszonyai 1943. után.

Biró Pál nevelésügyi miniszter a külföldi sajtóban elhangzott állítást, mely szerint Magyarország magatartásával veszélyeztetné a Young terv életbeléptetését. Kérdést intéz a külügyminiszterhez, hogy összeg szerint milyen nagyok a békeszerződésből ránkárháló terhek és nagy követelések.

Walkó Lajos külügyminiszter ismertette a békeszerződés rendelkezései alapján ellenünk támasztott, de nem a jóvátétel körébe

tartozó követelések lényegét és kifejtette azokat az okokat, amelyek miatt ezeknek végleges összegét nem lehetett teljes pontossággal megállapítani. Nyomatékosan hangsúlyozta, hogy Magyarország pénzügyi helyzete nem engedi meg, hogy bármiféle címen is az eddig vállalt jóvátételi fizetéseken felül újabb jóvátételi összegekkel terheltessek meg.

Ezután rátért Magyarország fizetési képességére 1943 után. Megemlíti, hogy 1943-ban törlesztve lesz a népszövetségi kölcsön is, amelynek kamatszolgáltatása és tőkétörlesztése meghaladja az évi 30 millió pengőt. Nem szabad elfelejteni, — hogy Magyarország majd akkor is rá lesz utalva arra, hogy a törlesztett kölcsön helyébe halaszthatatlan beruházásainak, s szükségleteinek fedezésére újabb kölcsönt vegyen fel.

A békeszerződés 250. szakaszáról szólva a külügyminiszter kijelenti, hogy Magyarországot választás elé állították, hogy vagy törvényhozási úton fossa meg a magyar állampolgárokat a békeszerződésben biztosított jogaitól, vagy pedig vállalja magára azok teljes anyagi kártalanítását. Ilyen felfogás magyar részről tárgyalás alapján nem szolgálhat. A magyar kormány tárgyalásra mindenkor kész és ezért tette ismert javaslatát, amelynek lényege az, hogy a döntőbírósg előtt fekvő ügyek akár magyar egyének érdekében, akár külföldi állampolgárok érdekében folynak, menjenek tovább rendes utunkon és a békeszerződés 250. szakasza maradjon meg a jövőt illetően is teljes érvényben. A magyar kormány olyan megegyezésre is kész, hogy a terhére eső összegek megváltására 1943. évtől kezdve egy még megállapítandó évenkénti összeg is folyósíttassék. Nem lehet elzárkózni az elől a nyomás elől, hogy egyes államok, amelyek a békeszerződés életbelépte után, annak bizonyos szakaszait megsértették, meg akarják ragadni ezt a valószínűleg utolsó alkalmat, hogy kárpótlási kötelezettségeiktől szabaduljanak.

Lukács György felkérte a kormányt, hogy tartson ki továbbra is álláspontja mellett és ne engedje, hogy a békeszerződésben biztosított néhány jogtól is megfosszák az országot.

Ernszt Sándor bizalmáról biztosította a kormányt.

totta a kormányt.
Illés József szerint a magyar kormány álláspontja megdönthetetlen, ha a döntőbíráskodás elve mellett kitart.

Baracs Marcell felveti a kérdést, hogy akkor, amikor a külföldi részéről az indiszkréciók napirenden vannak, miért tájékoztatja a magyar kormány a magyar közönséget a jóvátételi kérdés állásáról csak szákszavu közleményekkel.

Walkó Lajos külügyminiszter újból felvilágosítást ad az elhangzott felszólalásokra, majd Bethlen István gróf fejtegette ki, hogy a Young terv életbeléptethető a keleti jóvátételi kérdés megoldása nélkül is. Egyes államok az év óta harcot viselnek a magyar magántulajdon ellen és olyan jogokat sértenek meg, amelyeket a békeszerződés többszörösen is biztosít a magyar állampolgárok külföldön levő javai védelmére. — Most azt kívánják tőlünk, hogy úgy a multra, mint a jövőre nézve felmentést adjunk azoknak, akik ezeket a jogsértéseket elkövették. Tisztán áll előttünk, hogy ha ezt megtennők, akkor sem a még meglévő, sem a később szerzendő vagyona a magyar állampolgároknak az egyes külföldi államokban nem volna biztonságban. Tathatatlann az álláspont, hogy a magyar állampolgárok nehezen fizetett adófülléreiből fizessék meg a magyar állampolgároknak idegen államokban szenvedett kárait. Ha a döntőbírósg évtől eltérnek, felmerül az a kérdés, hogy vajjon a trianoni békeszerződés, melyet ily módon legényegesebb részben megsemmisítették, nem válik-e alkalmatlanná és nem szorul-e teljes egészében revízióra. Magyarország az ellene hozott döntőbírósg szerződésből folyó anyagi kötelezettségeinek hajlandó volt azonban megfelelni, azonban, mikor chez 1928-ban a jóvátételi bizottság engedélyt kikérte, azt nem kapta meg azzal az indoklással, hogy a bizottság saját magát tartja illetékesnek annak a megállapítására, hogy ezek az összegek mikor fizetendők.

Baracs Marcellnek válaszul a miniszterelnök kijelentette, hogy a fogadott diszkreció megszegése Magyarország részéről nemesak erkölcsi, de politikai veszteséget is okozott volna.

Végül Pekár Gyula köszönetet mondott a kormányának komoly munkájáért, amelyet a jóvátételi kérdésben kifejtett és biztosította, hogy a külügyi bizottság a nemzet egyetemét érintő súlyos kérdésekben pártkülönbség nélkül támogatni fogja.

Vármegyei tisztújítás előtt

Tudvalevőleg Hajdúvármegye törvényhatósága december 12-én tartja meg tisztújító közgyűlését. Az összes betöltendő állásokra december 9-ig lehet beadni pályázatokat, így még nincs tiszta kép arról, hogy kik pályáznak az egyes állásokra, ami tulajdonképpen csak a lejáratú idő napján tűnik ki. Tegnap számunkban már hirt adtunk arról, hogy kik lesznek az alispáni szék jelöltjei.

Mint értesülünk, Nábráczky Béla dr főjegyző egyedül eddigi állására, a főjegyzői tisztségre adja be pályázatát és ugyanerre az állásra nyújtotta be pályázatát dr Hadházy Béla tb. szolgabíró is.

A hajdúszoboszlói főszolgabírói állásra három komoly jelölt van,

még pedig dr Antal Antal tb. főszolgabíró, dr Lessényi István, a vármegyei árvaszék h. elnöke, továbbá Egyed János szolgabíró.

CLEMENCAU ÁLLAPOTA VÁLSÁGOSRA FORDULT.

Páris, november 21. Clemenceau állapotában ma reggel váratlan rosszabbodás következett be. A beteghez elhívták háziorvosát, aki a fájdalom csillapítása céljából morium injekciót adott a szív működésében rendben tartására pedig kámforos befeeszkendezést alkalmazott.

x Ölmöt. bármily mennyiséget veszünk. Bővebbet a kiadóhivatásban József kir. herceg uca 1. szám.

Nagy érdeklődés a városháza előtt a kamarai választások iránt.

Vita a parlamenti freskók körül

„Aki rajta van az örül, aki nincs rajta, az mérges”
Jelentene-e megtakarítást, ha a parlament a régi képviselőházban tartaná az üléseit.

Budapest, november 22. A képviselőház csütörtökön ülést tartott, melyen először egész sereg mentelmi ügyet tárgyaltak, majd

Urbanovics Kálmán előadó ismerteti a gazdasági bizottság jelentését a képviselőház 1930—31. évi költségelőirányzatának tárgyában.

— Feleltem azt a gondolatot — folytatta az előadó —, hogy

takarékossági okokból a képviselőház ne itt tartsa üléseit, hanem a régi képviselőházban.

Jánosy Gábor: Nagyon helyes!

Urbanovics Kálmán előadó: De ez nem jelentene takarékosságot, mert az épület rossz karban van és a bérletet is át kellene venni, úgyhogy másfél millió pengő minimális kiadással kellene számolni. Ez a gondolat tehát a hangulatkeltésen kívül mást nem jelent.

A jelentéshez elsők

Friedrich István szólt fel. Azokra a freskókra — ugymond —, amelyek a képviselőházban vannak, csak mosolygva vagy felháborodva lehet gondolni.

Meskó Zoltán: Aki rajta van, örül, aki nincs rajta, az mérges. (Derültség.)

Rassay Károly: Olyan üresek a falak, hogy még ön is oda kerülhet. (Nagy derülttség.)

Friedrich István helyesli, hogy a nádorfehérvári ütközetet megfestették, de kifogásolja, hogy a jelenkor eseményeit már most megörökítik. Történelmi freskóra csak az kerülhet, aki legalább is már meghalt. (Derültség.)

Ezután arról beszél, hogy a képviselőház tényleg nyugodtan átköltözhetné a régi képviselőház épületébe, mert amilyen kevesen vannak az üléseken, ott is elférnének. Helyesli a takarékosságot és azt a gondolatot is, hogy redukálják a képviselők létszámát. A jelentést egyébként elfogadja.

Farkas Elemér örömmel csatlakozik ahhoz, hogy a képviselőház költségvetését leszállítsák. Az átköltözést ő sem kifogásolná, ha nem járna nagy költséggel. Friedrich István szavaira reaktálva, elismeri, hogy a freskók kérdése hálás ellenzéki téma, de rá kell mutatnia arra, hogy volt előbb egy gazdasági bizottsági határozat, amelyet egyhangúlag hoztak, aztán volt egy házhatározat is erre vonatkozóan és amikor ezt a kérdést a plénumban tárgyalták, akkor nem tették meg ezeket a megjegyzéseket. Ez a házhatározat egy kezveletes tény volt,

összekapcsolva művészetpártolással.

— Ha ma a freskókról és az elnöki szoba művészi kiképzéséről beszélnek, meg kell említeni, hogy néhai Szabó István és Hegyemegi Kiss Pál helyeselték leginkább a tervet és ők akartak köszönetet mondani az elnök iniciatívájáért. A gazdasági bizottság akkori jelentésében az országgyűlés megnyitására van szó és az a jogfolytonosság szempontjából olyan fontos esemény, amelyet feltétlenül megörökítenének tart. Az hogy élő emberek szerepelnek azon a freskón, magától értetődik. Hiszen a Benczur-féle Millenáris-képen is élő emberek szerepelnek.

Nagyon örülne például a maga részéről, ha Friedrich István miniszterelnöki működését, amelyet fontosnak tart, mint jogforrást valahol megörökítenék. (Derülttség.) Amikor a társadalom mai anyagi leromlottsága mellett nem tud a művészet segítségére sietni, a képviselőház három évre felosztva 50.000 pengővel kívánja a művészek segítségére lenni. Ezt semmi körülmények közt sem tudta volna kifogásolni, vagy helyteleníteni. A bizottság jelentését elfogadja.

Reischl Richárd indítványozza, hogy a képviselők csak kerületük székhelyére kapjanak vasuti szabadjegyet. (Helyeslés a jobb- és a baloldalon.)

Almássy László megállapítja, hogy a képviselőház művészi feldíszítése az ő elnöki működése előtt határozottan elmaradt.

Puky Endre alelnök: Reischl Richárd indítványát nem bocsátja szavazás alá, mert az házszabályellenes.

Javasolja, hogy a Ház holnap délután 10 órakor tartsa legközelebbi ülést, melynek napirendjére kitűzik Östör József társai indítványát a Balaton természeti szépségeinek megóvására, továbbá különböző hajózási egyezményeket.

Friedrich István elfogadja az indítványt, de helyesnek tartaná, ha olyan kérdésekről tárgyalnának, amelyek gazdasági problémák megoldására vezetnének. Hangsúlyozza, hogy a legaktuálisabb kérdéseket kell a Ház elé hozni, mint például a jóvátétel ügyét, amelynek tekintetében egységes frontot kellene teremteni.

Östör József: Nagyon aggodalmas, hogy a belső gazdasági bajokhoz külpolitikai válság is járul, de a kormánynak a mérlegelése lehet csak irányadó a tekintetben, hogy küllügyi kérdéseket mikor visz a plénum elé. Egy gazdasági krízis napirendre tűzése egy általánosságban tett indítvány után nem lehet eredményes.

Benyáts Emil cipőosztálya

Debrecen.

Hölgyeknek:

Divatszintű, lakk vagy antilop cipők különféle formákban

P. 22.-- 24.-- 26.--

Barna v. színes bagaria trötter:

P. 19.-- 22.-- 26.--

Férfiaknak:

Barna, fekete-, fél- vagy magasszárú cipők divatos formákban

P. 22.-- 24.-- 26.--

Vizható, skótvadászcipők.

Hő, sárcipőkben, lakk és színes csizmaiban a világhírű Talabaváselt árak. Goodrich-gyártmányok. Talabaváselt árak.

Rassay Károly: Az ellenzéknek nem kötelessége, hogy programot adjon a gazdasági válság megoldására. A kormány most hozza a Ház elé a fővárosi törvényjavaslatot, ami ellen minden erővel küzdeni fognak és ha nem lesz elég erős a Ház akusztikája, akkor ki fognak menni népgyűlésekre és a főváros polgárságát fogják felhívni arra, hogy vessen vissza ezt a támadást, amelyet szabadsága ellen indítanak. A kormány ez az állásfoglalása olyan kötelességteljesítésre szorítja az ellenzékét, amely nem fog használni ennek az országnak.

Ha azt akarja a kormány, hogy egysebben és némán nézze az ország a küzdelmet, legalább azt el lehet várni, hogy tájékozta is az országot arról, hogy mi történik. A reparációs kérdésben semmit sem lehet tudni. Korányi kormányfő megbízott hazajött és akkor

a sajtóban megjelent egy nyilatkozata, amely szerint a konferencián tizenegy nemzet állott velünk szemben. Ebből látszik, hogy nem volt egyetlen szövetségeseink sem, aki odaállt volna igazunk mellé.

Jöjjön ide a kormány, adjon felvilágosítást ezekben a kérdésekben és vegyen le minden olyan javaslatot a napi rendről, amely olyan atmoszférát teremthet, hogy megbonthatja a nagyobb kérdésekben való egységet.

Pakots József szerint a kormány állítólag olyan engedelményekre készül a jóvátétel kérdésében, ami nagy károkat okoz majd az országnak. Megnyugtató felvilágosításokat kér és ezért csatlakozik Friedrich István előterjesztéséhez.

Az elnöki napirendi indítvány elfogadása után az ülés fél 3 órakor véget ért.

Tizenöt év után került haza a szibériai fogságból

A csehek leszedték a hazatérő magyar hadifoglyról a jó ruhát.

Eger, nov. 21. Magyar hadifoglyok borzalmas kálváriájának újabb fejezetére derít világosságot az a történet, amelyet egy össze-tört, megöregedett, testben-lélekben elgyötört férfi mondott el az egri rendőrségen. Okmányokkal és bizonyítékokkal alátámasztott és hitelesen megerősített elbeszélése a következőkben foglalható össze:

Szilágyi Lajos szolnoki lakos, 26 esztendő volt, amikor kitört a világháború. Szilágyi bevonult a szolnoki háziezredhez, a 68-as gyalogezredhez és az északi harctéren küzdött. A háború második esztendejében orosz fogságba esett a magyar katona, aki minden képeletet felülmúló odisezián ment keresztül azóta, — tizenöt esztendőn keresztül. Az orosz cári birodalom összeomlása, a Kerenszki-rezsim, a vörös forradalom, a hadifoglytáborok szenvedései, cseh légionáriusok kinzásai, a keleti szovjetcsapatok harcai a kínaiakkal, — ezek voltak az egyes állomásai a hadifoglyok gyötrelmeinek.

Tíz esztendővel ezelőtt, 1919-ben Szibériából Kinába került sok magyar fogolytársával együtt Szilágyi és egy bányában dolgoztatták őket egy egész évtizeden keresztül. Végül is, állítólag Rothermere lord közbelépésre, hajóra rakták őket és 220 magyar hadifoglytársával együtt hzaérkezett Európába.

A szenvedések azonban még itt sem értek véget. A hazatérő ma-

gyar hadifoglyokat, akik tizenöt esztendő után elcsigázottan és összetörten, de szivrepesve, vágyakozva igyekeztek szülőhazájuk felé, a csehek feltartóztatták, leszedték róluk a jó ruhákat és helyükbe régi, rossz ruhákat adtak.

A csehek 30 napja tartották márt a magyar hazatérőket, amikor Szilágyi József tizenöt társával átszökött a magyar határon és elindult Szolnok felé.

Közben elfogyott a pénze, gyalogosan kellett folytatnia útját, a másfél évtizedes fogság kálváriája azonban úgy összetörte a hazatérőt, hogy nem volt már ereje a gyalogláshoz. Egerben egy rendőrszobába támoalgott be az őszhaju, 41 éves férfi, aki a kínai bányák után legalább hatvanesztendősenek látszik. A szerencsétlen ember elpanaszolta, hogy már arról is értesült, hogy felesége régen férjhez ment máshoz, kislánya pedig, akit akkor látott utoljára, mikor a felvirágozott vonat elrobogott a szolnoki 68-as bakákkal a muszka harctérré, — meg se fogja ismerni a szibériai drótsövényes táborokból, kínai bányák poklából hazatérő apját.

x Őszi és téli divatlapok legnagyobb választékban, úgyszintén katalap és fehérnemű divatlapok is állandóan kaphatók. Antalfy József cégnél: Szent Anna és Varga u. sarok.

Békés uton elintéződött a nagy valorizációs pör az egyházkerület és a kultuszminiszterium között

A kultuszkormány lemond a maga követeléseiről és a kerület is lemond a kollégiumi helyiségekért járó berről. — A Kollégium zárószámadása jó eredménnyel végződött, — de jövőre már 100 ezer pengő a deficit. — Ren dezik a legáció kérdését. — A református tanítóképző új tanára. Végetért a tisztántuli egyházkerület őszi közgyűlése.

Csütörtökön reggel folytatta a tisztántuli református egyházkerület őszi közgyűlését dr Baltazár Dezső püspök és Szomjas Gusztáv h. főgondnok elnöklése mellett. A közgyűlés második napját a püspök reggel kilenc órakor nyitotta meg.

Birtha István előadó terjesztette elő a gazdasági hivatal jelentését, mely szerint az év folyamán 1255 pengő adomány folyt be a kollégium céljaira.

A közgyűlés a jelentést azzal vette tudomásul, hogy a nemes szívű adakozóknak köszönetét fejezte ki.

BARTÓK JENŐ MIKLÓS LETT ECESEDI ISTVÁN UTÓDA A TANITÓKÉPZŐBEN

Dr Ecsedi István tanítóképzőintézet tanárnak a Déri muzeumhoz igazgatóvá történt megválasztásával megüresedett képezdei tanári állására ejtették meg ezután a választást.

Három pályázat érkezett be az állásra, névszerint dr Tassy Ferenc és Vargha Gábor földrajz és történelem szakos tanárok, Bartók Jenő Miklós magyar történelem szakos tanár részéről. A kollégiumi igazgató-tanács első helyen dr Tassy Ferencet és Bartók Jenőt, második helyen pedig Vargha Gábert jelölte.

A közgyűlés titkos szavazással megalakította a tanárválasztó bizottságot, mely a következőkből állott:

F. Vargha Lajos esperes, Siposs József, Kovács Lajos, Porzsolt István, dr Dóczy Imre, Sz. Kun Béla, Kulín Imre és Mikecz István, továbbá rajtuk kívül a debreceni egyház kiküldöttei. Összesen a bizottságnak 16 tagja volt.

A bizottság visszavonult, hogy a választást megéjtse és ennek tartamára dr Baltazár Dezső püspök felfüggesztette a közgyűlést.

Nem sok idő múlva a püspök újul megnyitotta az ülést és közölte a választás eredményét.

A 16 szavazatból 14 Bartók Jenő Miklósrá, 2 pedig dr Tassy Ferencre esett. A szavazás eredménye alapján dr Baltazár Dezső püspök Bartók Jenőt megválasztott kollégiumi tanárnak jelentette ki.

Bartók mindjárt le is tette az esküt, amely után a püspök intézett hozzá meleg hangú üdvözlő beszédet. Bartók meghatottan mondott köszönetet és tett ígéretet arra, hogy minden erejével a Kollégium érdekeit és az ifjúság nevelését szolgálja.

A KOLLÉGIUM ZÁRSZÁMADÁSA

Birtha István előadó terjesztette a közgyűlés elé a Kollégium múlt évi zárószámadását, mely meglepésszerűen 128 ezer pengő pénztári felesleget mutat.

A tizenöt főcsoport összegezésénél kiderül, hogy a Kollégium múlt évi jövedelme 873.447,88, költsége 748.797,59, egyetlen csoport hiánya 3.715,95, pénztári marad-

vány 128.366,24 pengő.

A zárószámadáshoz dr Tóth Lajos egyetemi tanár szólalt fel és rá mutatott arra, hogy Thury László ügyész az idén hajította be a tiszadadai birtokbérleti követelést. Ezáltal nagyobb „előre nem látható” bevétel származott, ezt azonban az ideai hiány felemészti.

SZÁZEZER PENGŐS DEFICIT A KOLLÉGIUM KÖLTSÉGVETÉSÉBEN

A jövő esztendői költségvetés 100.000 pengős deficitje rendkívüli aggodalommal tölti el mindazokat, akik a Kollégiumot nemcsak az egyház, hanem az egész nemzet féltett kincsének tekintik.

Véleménye szerint a bajokon úgy lehet segíteni, hogy a bevételeket növelni és a kiadásokat csökkenteni kell. Elsősorban azt kívánja, hogy

a Kollégium pénzét ne házúlag, hanem pénzügyintézetben kezeljék, hogy így ne érje nagy kamatvesztés a Kollégiumot. Az ingatlanok jövedelmét is fokozni kell és etekintésben arra van szükség, hogy az ingatlanok kezelésénél nagyobb szabadságot adjanak.

A közgyűlés különben a zárószámadást elfogadta.

A LEGÁCIÓ RENDEZÉSE

Karay Sándor kollégiumi igazgató terjesztette elő a legáció rendezését célzó szabályzatot. Ezen a téren olyan visszásságok uralkodnak, hogy azok megszüntetése tovább már nem halasztható. Nem csak theologusok, de kisebb diákok is mennek szerte a kerületbe és hirdetik az ígét. Ezen a téren aztán az utóbbi időben bevonult a spe cifikálás rendszere. Ha a diáknak személyes összeköttetése van valamelyik egyházzal, akkor őt kiválasztják és külön hívják legációba.

Elsősorban ezt akarja az új szabályzat megszüntetni. Kimondja a szabályzat azt, hogy

a jövőben csak a Kollégium küldhet legátust és a kiválasztás tilos.

A közgyűlés tudomásul vette, hogy az egyház a Fűvészkert uca 18. sz. alatti házát renováltatta 6276 pengő költséggel és az ottani nagyobb lakásból két darab kényszobás lakást alakítottak. Ezeket már ki is adták 3060 pengő bérért

MEGEGYEZÉS JÖTT LETRE A KULTUSZMINISZTERIUM ÉS AZ EGYHÁZKERÜLET KÖZÖTT

Tudomásul vette a közgyűlés, hogy az egyházkerület és a kincs-

tár között folyó valorizációs pert szünetelőbe tették, mert megegyezés jött létre.

A kultuszkormány lemond a maga követeléséről, viszont a kerület is lemond a kollégiumi helyiségekért járó berről. Ha pedig az egyetem kiköltözik a Nagyerdőre, akkor a miniszter kilátásba helyezte, hogy a theológia két tanszékének hozzájárulását mérsékel.

Örömmel vette tudomásul a közgyűlés a püspöknek azt a bejelen-

tését, hogy a szerződés megkötésére már a kultuszminiszter részéről intézkedés is történt.

DR ERDŐS KÁROLY BUCSUZTATÁSA

Tárgyalta a közgyűlés dr Erdős Károly lemondását a Lelkészképző Intézet igazgatói tisztéről. Dr Erdős Károlyt ugyanis mint ismeretes, a kormányzó egyetemi tanárra nevezte ki és így lemondott az igazgatói tisztéről.

A közgyűlés megállapította, hogy dr Erdős Károly a lelkészképző intézet élén kifejtett működésével elévülhetetlen érdemeket szerzett és munkásságáért az egyházkerület köszönetét fejezte ki neki.

Sok adminisztrációs természetű ügy megvitatása után a közgyűlés dr Baltazár Dezső püspök zárómájával és közénekkel ért véget.

Az új jelzálogtörvény december 1-én lép életbe

A jelzálog rendezéséről szóló 1927. évi 35. törvények december elsejétől kezdve érvényes. A törvény igen sok új intézkedést tartalmaz és a zálogjogok telekkönyvi bekebelezését egészen új alapokra helyezi. Megkülönböztet közönséges zálogjogot, biztosítási zálogjogot, keretzálogjogot és telekadósságot.

A közönséges zálogjog az egyszerű jelzálogos követelések biztosítására szolgál. A biztosítási jelzálogjogot a váltókövetelések fedezésére jegyzik be a telekkönyvbe. Szava-

tosságból és károkozásból eredő tartozások biztosítására keretzálogjogot lehet alakítani olyképpen, hogy a követelés összegszerű megállapítása nélkül csak bizonyos összeget, a keretet meg kell jelölni.

Telekadóssággal az ingatlan csak oly módon lehet megterhelni, hogy a tőketartozás csak akkor jár le, ha a tulajdonos vagy hitelező egy évvel előbb felmondja. Az igazságügyminiszter 22.000—1929. szám alatt adta ki a törvény végrehajtási utasítását.

Amerika szenzációja: a csodatévő sír

Rengetegen zarándokolnak Power lelkész sírjához. —

Newyorkból jelentik: A Massachusetts államban levő Malden városba vasárnaponként még mindig százezerrel zarándokol a nép az ország minden részéből. Katholikusok, protestánsok és zsidók keresik fel a hatvan évvel ezelőtt elhunyt Patrick Power lelkész sírját, ahol az utóbbi időben számos csodatévő gyógyulás történt. A tömegeket nem akadályozza meg vándorlásában sem az eső, sem a nagy sár. Az eddigé ismeretlen nevű Maldennek a híre vetekszik Lourdessele. Egy igen intelligens bostoni megfigyelő, aki szintén kintjárt a temetőben, azt meséli, hogy a hit és a bizakodás földrengésszerű megmozdulásait észlelte a tömegek sorában.

Már a huszadik zarándoklást vezető a temetőbe, ahol az egykori jelte len sír helyén most már mauzóleum emelkedik. A nép minden vasárnap szaporodik és mindig többen jönnek a kegyhelyre, mint az előző héten. A helyi hatóság több közeli városból: Bostonból, Summervilleből, Lynnből, Cambridgeből és Salemből kért rendőri segítséget, mert a maldeni rendőrség elégtelen volt a tömegek kezelésére.

A nép a legnagyobb nyugalommal, valóságos ezredekben masíroz a temető felé. Gazdagok és szegények, műveltek és tudatlanok, férfiak, asszonyok és

gyermek sokasága vár arra, hogy bejusson a temető kapuján. A lelkészről eddig csak annyit sikerült megállapítani, hogy 1844-ben született és mintapap volt, akit hívei nagyon szerettek. Több mint száz olyan emberrel tudnak, aki súlyos betegségéből felépült. Az esetek nagyrészt orvosok és előkelő papok megerősítették. O'Connell bíboros, bostoni érsek a múlt vasárnap egy óra hosszáig tartózkodott a temetőben. Mint sok más látogató, ő is szákszavuan nyilatkozott:

— En is csak azt mondhatom, amit mások, hogy a legcsodálatosabb eseménynek voltam a tanuja. A sírnál vakok, siketek és nyomorék emberek gyógyultak meg.

A látogatók adományaiából egész vírágerdő borítja a lelkész sírját és a kriptát többszáz lámpás világítja.

Ha elromlik a vízvezetéke

nyomban telefonáljon

9-17

s z á m n a k

Fülöp Miklós

bádogos és vízvezeték szerelő mesternek

Debrecen, Csapó-utca 3.

Lelkii meretes munka.

Mielőtt szőrmeszükségletét beszerezné, vételektelezottség nélkül keresse fel

Zengewald szücs és szőrmeüzletét

Simonffy ucca 2.

Javításokat és méret után bundákat szakszerűen, legolcsóbb árban készít.

Vass miniszter kijelentette, hogy a kormány a racionális termelés módozatairól folytat tárgyalásokat

Mayer földmivelségi miniszter ünneplése az egyes pártban.

Budapest, nov. 21. Az egységes párt ma este értekezletet tartott, amelyen Pesthy Pál elnök meleg szavakkal üdvözölte abból az alkalomból, hogy a napokban mult el öt esztendeje annak, hogy a földmivelségi tárcát átvette. — Mayer János köszönetet mondott az üdvözlésért, majd kifejtette, hogy politikai pályáján és minisztersége éveiben azt tekintette feladatának, hogy Magyarország egyik leghatalmasabb államfenntartó rétegét, a kiscgazda társadalmát képviselje és egyrészt bizalmat keltsen azokban, akiknek sorából kikerült, bizalmat azíránt, hogy érdekeik biztosítva vannak, másrészt, hogy minden intézkedés és rendelkezés, amely a kormánytól ered olyan előzetes tárgyalások után lát napvilágot, amelyekben a kiscgazda társadalom egy tagja által van képviselve. A várakozásnak mindenben megfelelni nem lehet, de a felső körök érzik, hogy kapcsolatot kell teremteni a gazda társadalommal, és megbeszéléssel kell viseltetni azaz az osztállyal szemben, amely egyik leghasznosabb rétege az országnak. — A második feladatának, amelynek elérésére törekedett, a mezőgazdasági termelés védelmét tartotta. A legfontosabb érdeke az országnak a mezőgazdaság elősegítése. Minden igényeivel azon van azonban, hogy ne osztálypolitikát, hanem általános nemzeti politikát folytasson.

Utána Pesthy Pál üdvözlöt a pillisvörösvári kerület új képviselőjét, Gyulay Kálmánt.

Bottlik József az agrár blokk nevében arra kérte Szeitovszky belügyminisztert, hogy az országos Mezőgazdasági Kamara a fővárosi törvényhatóságban ne csak két taggal legyen képviselve.

A belügyminiszter válaszában utalt arra, hogy nemcsak a mezőgazdaság, de a többi gazdasági ágak is kérték érdekképviseleti tagjaik számának felemelését, de ezzel szemben is el kell zárkózni.

Vass József népjóléti miniszter szólt fel ezután és bejelentette, hogy a kormány a racionális termelés módozatairól folytat tárgyalásokat, kérte azonban a párt tagjait, hogy ezek ismertetését egyelőre elhalasztassa, mert az összes minisztériumok bevonásával tervezetét dolgoztatott ki és majd csak ha az egyes minisztériumok ismertetik álláspontjukat, akkor lesz módjában részletes felvilágosítást adni.

Az értekezlet ezzel véget ért, — majd pártvaesora volt, amelyen

Bethlen István miniszterelnök is megjelent.

Budapest, nov. 21. Az egységes párt agrárblokkjának végrehajtó bizottsága délután ülést tartott és behatóan megvitatta a mezőgazdaság válságos helyzetével kapcsolatos ama kérdéseket, melyeknek rendezése halasztást nem tűr. — Mayer János földmivelségi

miniszter tájékoztatta a bizottságot a kormányzatnál előkészítés alatt álló akciókról, melyeket a bizottság meglehetősen vett tudomásul. A végrehajtó bizottság maga kebeléből öt tagu bizottságot küldött ki, amely a közeli napokban szakszerűen előkészíti a mezőgazdaság érdekében teendő sürgős intézkedések szervezetét.

Bonyodalmak a debreceni kisgyűlés tagjainak választása körül

A jobboldali közgyűlési tagok a választás eredményének új megállapítását kérik.

Megírtuk, hogy Debrecen város törvényhatósági bizottsága az alakuló közgyűlésen megválasztotta a kisgyűlés 18 rendes és 18 póttagját is. A szavazás külön a rendes és külön a póttagokra történt. Az eredmény szerint aztán előállott az a helyzet, hogy például Freund Jenő, mint rendes tag ságra 101. szavazatot kapott és természetesen rendes tagként megválasztották. Ezzel szemben vannak olyanok, többek között Kőlesey Sándor maga is aki sokkal több szavazatot kapott, de mivel a póttagok listáján léptették fel, csak póttagnak lehetett megválasztani. Ez az eredmény a törvényhatósági bizottsági tagok egy részének, az úgynevezett jobboldalnak a nem tetszésé-

vel találkozott és mint értesülünk ez a csoport most megpanaszolja a választásnak ezt a részét.

A legérdekesebb azonban a dologban az, hogy nem új választást kérnek, hanem csak azt, hogy a választás eredményét újból állapítsák meg. Szerintük ugyanis az lett volna a helyes választási eljárás, ha nem 18 rendes s 18 póttagra történt volna a szavazás, hanem 36 jelöltre, akik közül azok, akik első 18 helyen legtöbb szavazatot kapták, lennének a rendes tagok, s a többiek pedig póttagok. Ezt a fel fogást azzal is alátámasztják, hogy Hajdúvármegyénél is így történt a szavazás.

Országos tiltakozás az újabb jóvátételi terhek ellen

A Társadalmi Egyesületek Szövetségének igazgatósága elhatározta, hogy ugy Budapest mint kerületi elnökei útján az egész országban nagygyűléseket rendez — hogy az egész magyar társadalom hangot adjon végsőkig való elkeseredésének és erélyesen tiltakozzék minden olyan kísérlet ellen, amely ezt a megsemmisítő és kifosztott szerencsétlen ország jóvátétel címén további hadisarc megfizetésére akarná kötelezni.

Tiltakozik továbbá az ellen is,

hogy a birtokaikból kiforgatott magyarok kártérítési igényeit egy hazánkra kirovandó újabb jóvátétel terhére elégítsék ki. Ebben a kérdésben az egész magyar társadalom, mint egy ember áll a kormány háta mögött és teljes erejével támogatja azt abban a törekvésében, hogy eme hazánk ellen irányuló újabb merényletet megküszösse.

A TESZ. elnöksége a tiltakozó gyűlések megtartására vonatkozóan a napilapokban fogja a magyar társadalmat tájékoztatni.

Ifj. Horthy Miklós teljesen felgyógyult

Tegnap elhagyta a szanatóriumot.

Budapest, november 22. Több, mint négy héttel ezelőtt történt, hogy a margitszigeti lovaspólópályán ifj. Horthy Miklós olyan szerencsétlenül bukott le a lováról meccs közben, — hogy a legsúlyosabbnak látszó állapotban szállították be a Fásor-szanatóriumba. Itt Ádám Lajos professzor és Szőlőssy Lajos egészségügyi főtanácsos-főorvos, megállapította, hogy a sebesült súlyos agyrázkódást és koponyarepedést szenvedett. Válságos napok múltak el, a sebesült eszméletlenül feküdt három napon keresztül, míg végre az erőteljes fizikum győzedelmeskedett a súlyos sérülések felett s a kormányzó kisebbik fia a negyedik napon kinyitotta szemét, magá-

hoz tért. Két hétig tartott, amíg a betegnek ágyban kellett maradnia, most a legutolsó két héten már megengedték az orvosok, hogy felkeljen.

A szanatóriumi ápolás teljesen helyreállította ifjabb Horthy Miklós egészségét, súlyos sérülései tökéletesen meggyógyultak, úgyhogy Ádám professzor megengedte, hogy ifjabb Horthy Miklós ma elhagyja a szanatóriumot. Ma délből a következő információkat adták a Fásor-Szanatóriumból.

— Ádám professzor ismételtelen alaposan megvizsgálta ifjabb Horthy Miklós és megállapította, hogy a súlyos sérülések teljesen begyógyultak. Tegnap röntgenfelvételeket is készi-

tettek s a röntgenvizsgálat alapján Ádám professzor úgy határozott, hogy ifjabb Horthy Miklós ma elhagyhatja a szanatóriumot.

Tegnap délből egy órakor ifjabb Horthy Miklós, aki szanatóriumi tartózkodása alatt több kilót hízott és kitűnő színben van, édesanyja kíséretében elhagyta a Fásor-szanatóriumot. Értesülésünk szerint a kormányzó fia teljesen felépült és nem szorul semmiféle utókéllásra.

Őszi levél

Sűrű köd borul a szürke utsalélt fákra s a sápadt utcalámpák halvány fényében megcsillanó aszfalt- ra lucskosan tapad egy-egy sárga levél.

Ilyenkor a szívünkre is úgy ráfekszik a köd, ilyenkor névtelen bánatok bolyongják be velünk a könnybe fulladt várost s lelkünk sötét sikátorain lapulva leskelődnek csavargó emlékei a nyárnak... Sötét árnyak lopóznak utánunk: ezersok gondolat s úgy járunk mégis, gondolatlan...

Céltalan... Valami kéne, valami, aminek neve sincs... mit tudom én...

Talán jó volna most ismerős fák alatt járni... Talán... elhallgatni egy ismerős kacagást...

Ilyenkor nincsen kacagás. Ősz van.

Megyek a csatakos utcán. Kődös árnyak húzódnak mindenütt... Kapualjban, szűk utcák homályában... a fák törzsén lapulnak...

Beosonnak a szívembe is, valami nyitva felejtett kis redőn...

De jó most azoknak, akik elrejtőzhetnek lefüggönyözött ablakok mögé... akiket megvéd ma meleg varázsával az otthon... ismerős szavak... dalok... csók... sok csók.

Lány jön szembe. Fázva burkolózik vékony kis kabátjába, léptei tétován kopognak... árnyék kíséri s a lámpa remegő fénye... és a szomorúság... Talán a nyárra gondolt.

Suhogó lombokat lát váán, napfényes rónaságot... Talán tarka délutánok színes virágcsodáit kéri számon az őszi. Kezében összegyűrt len... Csak bucsulevél lehet.

Kávéház. Páras ablakon kiszűrődik a fény. Felgyűrt galléru emberek sietnek és nagy sáros autók freeskeli végig a járdát...

A pillanatra nyitva felejtett ajtón dideregve bukdácsol ki egy letova zenefoszlány.

„Tarka teakém... tarka lepke...”

Szél süvít s berszögöl az éjő. Összehúrom a kabátomat és sietve megyek. Őszi este... egy idegen város utcáin át...

Szeretnék valakitől kérdezni valamit.

Talán csak annyit, hogy miért van ősz?

Vagy hogy sárgák-e már a fák a régi kolozsvári temetőben...? Debrecen.

Wass Albert.

x Ólomot, bármily mennyiséget veszünk. Bővebbet a kiadóivatalban. József kir. herceg uca 1. szám.

China vashor

vérszegénységnek és étvágytalanságnál kitűnően bevált házi szer.

Félliteres üveg 2.50 P.

Kapható: a készítő

Grósz Nagy Ferenc

gyógyszertárban.

Színház mellett.

24 feleség

Csak nemrég vettük hírül, hogy a felkelő nap birodalmának egyik derék tábornoka a bajszhosszusági világversenyen úgy lepálta európai és amerikai vetélytársait térdigengő bajszával, mint a pinty.

Most újabb ámulatba kell esnünk, olvasván egy kínai híradást, mely ismét hosszúsági világrekorddal lépi meg az eddig is alaposan lecsepült Nyugatot. Ezúttal nem bajszot, hanem életkort mérésgettek a távol Kelet mennyi birodalmában, ahol a copfok háttérbeszorulása óta nem nagy kedvvel üznek kultuszt az emberi fej hajzatainak dodelgetéséből. Mint legilletékesebbnek ebben a világjelentőségű ügyben, átadom a szót Font-Sun-Caj kínai barátunknak, aki eszperantó levelében szóról szóra ezeket írja:

„Kaj-Sjenben, Szi-Csuan tartomány déli részében él a világ jelenleg legöregebb embere, aki majdnem 252 esztendő. (Tévedések elkerülése végett kiírom betűvel is: kettőszázötvenkettő!) Li-Csin-Jin a neve. Kan-Si kínai császár uralkodásának 17-ik évében született, vagyis 1678-ban. Fiatal korában droguista volt és gyakran kijárkált Szi-Csuan hegyeibe és a szomszédos vidékekre gyógynövényeket gyűjteni boltja számára.

Az öreg ur már 23 feleségét élte túl és nagyon boldognak érzi magát mostani felesége oldalán, aki alig 60 éves. (Azt hiszem: csak az egyik oldala számít annyit.) A multjáról érdeklődőknek gyakran beszél el egy-kétszáz év előtt történt eseményeket. De matuzsálemi kora dacára s annak ellenére, hogy haja és szakállja már száz év óta hófehér, olyan egészséges gyomra van, hogy ma is kitűnő étvágyal fogyasztja ételét és olyan kitarthatóan, fűgőn gyakorol, mint akármelyik ereje virágjában levő férfi...

Egy nap Font-Sun-Caj barátunk leveleiből. Csak annyit fűzünk hozzá szerényen a kínai öreg ur javára, hogy mi legjobban azt bámuljuk az egészben, hogy talán csak a harmadik felesége idejében öszült fehérre. Együttállapítjuk, hogy az öreg ur erősen tartja az újraházasodási világrekordot is (24 boldogító „igen!“), ha ugyan

holnapután le nem pipálja őuraságát valamelyik modern európai, vagy amerikai válóperes hölgy, aki a huszonötödik urat viszi az anyakönyvvezető

elő rövid pár esztendő alatt. Ezt csinálják aztán utánunk ott, Szi-Csuan tájékán.

Mátyás József.

Komáromi János a Csokonai Körnek november 23-án szombaton délután fél 5 órakor tartandó emlékünnepevényén

Kihirdetik a lírai költemény- és novellapályázat eredményét.

Legutóbbi számainkban több ízben jelentettük már, hogy a Csokonai-kör a legnagyobb debreceni lírikusnak születésnapjára emlékező ünnepélyét november hó 23-án, szombaton délután fél öt órakor tartja a Kollégium dísztermében. Évtizedes hagyomány szerint a Csokonai-Kör ezt az ünnepélyt a nagy költő születésnapjának évfordulóján, november 17-én szokta rendezni, de ebben az évben ezen a napon és az egész hét folyamán a Kollégiumnak díszterme a Bethlen Gábor ünnepségek és a Tiszántúli Református Egyházkerület közgyűlése miatt nem állhatott a Csokonai-Kör rendelkezésére. Ezért a kör vezetősége az emlékünnepepélyt november 23-ára, szombaton délután fél öt órára halasztotta el, hogy az mégis hagyományos keretek között a Kollégiumnak ősi dísztermében folyhassék le, ugyanis a kör vezetősége az ünnepélytartás helyszínének megválasztásával is kegyeletesen hangsúlyozni akarja azt a bensőséges szeretetet, melyet a Kollégium nagy fia iránt érez.

Az előadás szereplői között legelső helyen említjük meg a kör illusztris budapesti vendégét, Komáromi Jánost, az újabb kor regény- és novellairódmánának igen jeles képviselőjét. Tiszta erkölcsi világot lehelő, őshumortól duzzadó regényeivel s novelláival már régen meghódította a magyar olvasóközönség szívét. Háborus könyveiben, igaz tősgyökerez magyar alakokat festő regényeiben mutatkozó izmos költői tehetségét honorálta két legkiválóbb irodalmi társaságunk is, a Kisfaludy-Társaság és a Petőfi-Társaság, amidőn

a jeles író már fiatalon tagjai közé választotta. Azok, akik az ő könyveit, a Magyarság című napilapban nap-nap után megjelenő gyökeresen magyar és könnyes humorral ragyogó írásait ismerik és szeretik, bizonyára a legnagyobb gyönyörűséggel fogják hallgatni az ünnepélyen felolvasandó legújabb novelláit is.

Az ünnepélyre a kör vezetőségének sikerült megnyernie Ditrői Jánosnak, a Csokonai-színház új kitűnő naivjának a vendégszereplését. A művész ugyan pénteken és szombaton este Szolnokon fog fellépni Mórócz Zsigmondnak „Nem élhetek muzsikaszó nélkül” című darabjában, ennek ellenére szívesen vállalkozott arra, hogy az ünnepély fényét Csokonai-versek szavalásával emelje. Nem sajnálja a fáradságot, hogy szombaton délelőtt haza utazzék Szolnokról s már a délutáni 5 óra 17 perces gyorsvonattal visszatazzék az este előadásra. Éppen ezért arra kéri a kör vezetősége az igen tisztelt közönséget, hogy fél öt órára pontosan jelenjék meg, hogy a kezdés késedelmet ne szenvedjen. A kiváló művész intelligens átérző és beleélő alakításait, művészi játékát ismeri már Debrecennek színházlátogató közönsége, most a bájos naiva Csokonai-versek szavalásában fogja érvényre juttatni kiváló interperetáló képességét.

Dr Csűrös Ferenc, Debrecen városának tudós tanácsnoka „Csokonai és a Kollégium” címmel fog felolvasást tartani. A köztudat nem a valóságnak megfelelő formában ismeri még Csokonainak és a Kollégium akkori tanákarának viszonyát, a nagy költő diák

éveit és a Kollégiumból való eltávolítását. Az illusztris előadó újabb levéltári kutatások és eddig még fel nem használt adatok nyomán akarja megvilágítani Csokonai életének ezt a félreértett epizódját.

A szép és érdekes programot a debreceni lírai irodalom két kiváló reprezentánsának a szereplése teszi teljessé. Az egyik Zivuska Andor, a gyengéd-lelkű, mélyérzésű költő, akinek tiszta poézisát lehelő költeményei, a lélek legbensőjében fakadó költészete már régen megbecsülést szerzett neki és Debrecen irodalmának. A másik Gulyás Pál, aki az újabb generáció költői közül ez alkalommal először szerepel a Csokonai-Kör felolvasó asztalánál. Edigi működésével és verses kötetével már is országos nevet szerzett magának. Legutóbb Napkelet című irodalmi folyóirat pályázatán nyert babért.

Az ünnepély során kihirdetésre kerül a Csokonai-Kör lírai vers- és novellapályázatának eredménye is. Az előadásra jegyeket a Melliusz könyvkereskedésben lehet váltani. A jegy ára a mai sulyos gazdasági viszonyokra való tekintettel igen olcsóra vannak szabva. Nem tagoknak 1 pengő 20 fillér, tagoknak 60 fillér, diákjegy 30 fillér.

Cupidum

Messze, messze nagy Szatmárban
Él a babám egy kis házban.
Oda küldöm üzenetemet.
Ott lakik a büszkeségem.
Büszkeségem.

Virágos kert, tiszta égbolt
Szívünk örökre összeforrt.
Ott dalolsz a bércek alján.
En csak itt a Tiszapartján.
Tiszapartján.

Flüzfalombos Tiszapartján
A szatmári bércek alján:
Két szivről mesél a mező,
El fog jönni ez az idő.
Boldogidő.

Kovács Ferenc.

Kubikos János

I.

„Egyszerű ez”, — gondolta János, a kubikos, aki most jött az építkezéshez először munkát keresni. Falusi legény volt, izmos, piroszsugás.

A betonkeverőgépet egyhangúan esikorgott, az emberek vontatott lépésekkel cipelték a betonosvödöröket. Itt már oszlopokat öntöttek, — de a szomszédos épületrésznek még csak az alapjait tűzték ki. János ide akart bejutni kubikosnak.

Bent a kapu mögött, a betonkeverő géptől balra, a lakatosok drótokat feszítettek egy asztalon kis vasdarabok körül. János szeretne volna megkérdezni valakitől, hogy mire való ez a különös munka, — de nem merte. Pedig nagyon kíváncsi volt.

Körüllötte a munkakapunál asszonyok és férfiak várták a felvételt. Fáradt, fátkó férfiak és formátlan asszonyok. Munkanélküliek.

„Az ilyen fiatal bikákat felveszik, de bennünket kirúgnak, meglátja Sipos bátyám”, — hallotta János maga mellett. Körülnézett. Órula beszélnek? Mindenki sötéten meredt rá. Már éppen megakart kérdezni, hogy mit akarnak tőle, amikor egy urformájú ember közeledett a munkakapuhoz.

„A mérnök”, — suttogták János körül az emberek és közelebb nyomultak.

„Nincs üresedés, nem lesz felvétel!” — mondotta a mérnök s mintha bántaná a dolog, sajnálkozva vállalt vont és felemelte kezét. Az emberek zúgtak. János szó nélkül megfordult, hogy elmenjen. Nem sikerült. Most mehet vissza a faluba. Zúgot a feje. Utat tört a zúgolódó tö-

megben, de a mérnök utána kiáltott.

„Hallja csak, maga jöjjön be!” János megfordult és visszanezézett. „Maga, maga. Jöjjön csak be”, — mondotta — és már nyitotta is a kaput. Végigmérte Jánost tetőtől talpig, aztán behuzta a karjával fogva. A kirekedt emberek hangosan kiabáltak.

„Mért nem marad a falujába az ilyen erős állat!” — „Mit keres! Kiveszi a szánkából a kenyereket!”

„Persze, sokat bír!” — „Ilyen kell ide!” — „Mi meg éhen veszünk!” — A mérnök kiszólt: „Figyelmeztetem magukat, hogy távozzanak a telep környékéről, mert kénytelen leszek telefonálni a rendőrségnek.”

Most már keményebb volt a hangja, de vállaltont, mintha bántaná, hogy ilyet kell mondania.

„Ez ur, biztosan ő lesz a gazda”, — gondolta János, aki az egészről nem értett semmit.

A kapu előtt az emberek elesünderedtek és szétszéledtek. A mérnök ránézett Jánosra és megkérdezte: „Mit akar dolgozni? Van talicskája?”

„Van”, — felelte János és levette a kalapját.

„Hát akkor holnap reggel hatkor jelentkezzon a pallér urnál evvel a cédulával. Most, ha akar, itt maradhat betont hordani, csak előbb mondja meg a pallér urnak, hogy munkába állt.”

Azzal a kezébe nyomott egy színes cédulát, amelyre előbb ráírt valamit. „Az órábre egyelőre 30 fillér lesz. Megértette? Isten áldja”, — és ezzel elment.

János pedig indult, hogy a pallér megkeresse.

Odament egy hosszú deszkabódéhoz és bekopogtatott. Zaj hallatszott belülről, de senki sem felelt, hát levette a kalapját és benyitott.

„Jónapot kívánok”, — mondotta, de nem fogadták a köszönését.

„Itt van a pallér ur?” — kérdezte egy fiatalembertől, aki kezében vonalzóval és ceruzával egy rajzasztal fölé hajolt s láthatóan nagyon unatkozott.

„Mit akar tőle? Nincs itt.”

János odaadta a színes cédulát.

„Mi ez?” — kérdezte a fiatalember. „Ja, várja meg a pallér urat, azonnal jön”, — mondotta és újra piszogni kezdett a ceruzája hegyével. János megállt egy sarkokban, a kalapját forgatta és zavarodottan a kezével játszott. Végre jött a pallér.

„Maga mit keres itt?” — kérdezte és egyenesen odalépett János elé.

„A pallér urat várom”, — ijedt fel a legény.

„En vagyok. Mit akar?”

A rajzolgató fiatalember felállt, zibbadi lábait kinyújtotta és átadta a színes cédulát.

„Ezt hozta. Be kell osztani.”

„Igen?” — keményedett meg a pallér hangja. — „Mérnök ur fogadott fel? Mért nem jár a szád mindjárt?”

János jámboran mosolygott. Így szokta meg otthon. Mosolyogni lecsütyített szemmel és összeszorított fogakkal, míg el nem mulik a vihar.

„Mit röhögsz?” — ordított rá a pallér dühösen.

Mindenki odanézett. A munkások, akik szerszámokat hordtak, megálltak. A fiatal rajzoló a pallér háta mögé állt és az arca felduzzadt a visszafojtott nevetéstől.

„Ilyen hatókröket küldenek az ember nyakára. Néma vagy!” — kiabált a pallér.

János hátrált és megszólalt:

„Nem.”

A pallér háta mögött ágáló rajzoló nem bírta tovább. Kirobant bejőle a röhögés. Az egész barakk veleröhögött.

A pallér is elnevette magát és legyintett.

„Látja, Zalai ur, ilyenek ezek!”

„Olyan buták. De a mérnök ur szereti őket; a jórával napszámokot meg elküldi. Nem lehet nekik megmagyarázni, hogy nem minden az erő.”

A mérnök az ajóban állt és hallotta a pallért. Belépett. Odaállt a megzavarodott ember elé. A kacagást elvágták. Mindenki igyekezett visszakerülni a helyére.

„Néze Kovács, már egyszer figyelmeztettem, ne bírálja felül az intézkedéseimet”, — szólalt meg a mérnök. „Nagyon rosszul végzi, ha nem hagy fel a rendbontással!”

„De mérnök ur!” — próbálkozott a pallér és elpirult, mint egy gyerek.

„Semmi de. Menjen és helyezze el ezt a fiatalembert a betonosok között. És semmi gorombáskodás. Kovács, semmi gorombáskodás! Tudja, hogy ezt se tűröm!”

Az egyszerűenített ember kifordult a deszkajaítón. János utána.

A pallér előresietett.

„Mégis csak a finomabbik a gazda”, — gondolta János.

A pallér odament az egyik betonkeverőhöz és mondott neki valamit, aztán továbbment az állványok felé. János tanácstalanul megállott. A betonkeverő, — karvalykéjú öreg ember — barátságosan rákiáltott:

„Hé, eszmáms, mit állsz ott?... Győre csak ide!”

Igy kezdődött János első napja az építkezésnél.

Tokaji György.

„Hiába tagadtok, ugyis mindent megmondok“ — mondja Czutrin a főtárgyaláson

Folyik a nagy bünpör tárgyalása.

Csütörtökön reggel 9 órakor nyitotta meg dr. Jeney Sándor tanácselnök a Czutrin-ügy folytatásának főtárgyalását. — Az első momentum egy tanu megbírságozása: Engel Imre püspökladányi lakos idézés dacára sem jelent meg, amiért is az elnök 200 pengő pénzbírsággal sújtja.

Öt vádpontot már letárgyalta a bíróság, most Jeney tanácselnök felolvassa a hatodik vádpontot, a mely szerint Sonnenwirth Simon nagyváradai lakos folyószámláján 1928 januárjában 60.000 pengőt írtak jóvá befizetés címén, holott a bank pénztárába ilyen összegű befizetés azon a napon egyáltalában nem történt. Ugyanezen a számlán áprilisban egyenlegként 4143 pengőt írtak jóvá.

Gerő László, Friedlender Mór és Kulai Pál miként eddig is, úgy most is kijelentik, hogy ezekről a fiktív tételekről semmit sem tudnak. Ezzel szemben az elnök felmutatja a pénztári bizonylatokat, amelyekn az Gerő, mint Friedlender aláírásai szerepelnek.

Czutrin most is hejsermő vallomást tett. Elmondja, hogy Sonnenwirth egy szegény ember, akinek ilyen nagy hitelkeretet nem nyújthatott a bank. Friedlendernek ebből az összegből 6000 pengőt adott át. A hamis könyvelésre Gerőtől, Friedlenderrel és Kulaitól kapott utasítást. Szembesítéskor valamennyien megmaradtak vallomásaik mellett.

Felolvassa az elnök Sonnenwirth Simon vallomását, amely szerint ő nem állt összeköttetésben a bankkal.

A hetedik vádpont szerint Czutrin, Gerő, Friedlender és Kulai, Kósa László fiktív számláján 1927 novemberében előbb 866 pengőt, majd 2265 pengőt utalványoztak ki bizonylatra. Gerő utasítására Czutrin Kósa László nevét írta alá.

Gerő, Friedlender és Kulai most is ártatlanságukat hangoztatják, ellenben Czutrin elmondja, hogy Kósa számlája fiktív számla volt. A Kósa nevet Kalmár István írta alá Gerő utasítására.

Kalmár István, az Angol-Magyar Bank volt tisztviselőjének a kihallgatása következik.

Elnök: Ön írta az utalványokra Kósa László nevét?

Tanu: Nem.

— Bizalmi embere volt ön Gerőnek?

— Nem.

Aczél védő: Vettek önnel fel Gerőék az eset kipattanása előtti eseményekről jegyzőkönyvet?

Tanu: Halványan emlékszem erre.

Az elnök felolvassa a jegyzőkönyvet, mire Gerő előadja, hogy Kósanak le nem szállított tengerit adtak el olyan árért, amely összeg határidő üzletekből eredő veszteség összegével egyezett.

Ezután a bíróság Kalamártól próbairást vesz. A tanu többször leírja Kósa László nevét, amire vonatkozólag az írásszakértők valószínűleg ma adnak véleményt.

Aczél védő: Irt ön valaha idegen nevet alá?

Tanu: Soha.

Czutrin: Be fogom bizonyítani, hogy Kalmár többször irt alá nyugtát.

Elnök: Itt nem lehet vádaskodni. Üljön le!

Az elnök ezután felolvassa a nyolcadik és kilencedik vádpontot, amely szerint Czutrin, Gerő, Friedlender és Kulai 4000, majd 850 pengőt utalványoztattak ki maguknak, úgy hogy a pénztári bizonylatokra Kiss Imre nevét írták alá. Erre a vádpontra is Gerő, Friedlender és Kulai ugy nyilatkoznak, hogy mit sem tudnak az esetről, ellenben Czutrin elmondja, hogy Kiss Imre számlája fiktív volt és Gerő határidős üzleteinek lelezésére szolgált. Beismeri, hogy Kiss Imre nevét ő írta alá. Erre a számlára részletekben vett fel kiutalásokat, mindent a Gerő megbízásából és neki is számolt el.

Szembesítés következik. Valamennyien megmaradtak vallomásaik mellett, mire Czutrin dühösen kiált vádlott társaira:

— Hiába tagadtok, én mindent megmondok.

Grünhut Géza, a bank volt tisztviselője elmondja, hogy Gerőnek édes unokatestvére. Czutrin utasítására állította ki az utalványokat, neki is adta át a pénzt, Gerőnek soha egy fillért sem adott. A tanu a továbbiakban ellenmondásokba keveredik, mire az elnök figyelmezteti, hogy itt vallomásra meg kell esküdni és ahelyett, hogy hazudik, jobban tette volna, ha a rokonságra való hivatkozással törvényadta jogánál fogva egyáltalában nem tesz vallomást.

Kalmár István észrevételt tesz Grünhut vallomására, — majd dr. Freund védő kérdésére elmondja, hogy Grünhut is tudott arról — hogy bizonyos leveleket egy vasutas utján továbbítottak Budapestre.

A X. vádpont szerint a vádlottak koholt számla alapján 7000 pengőt utaltak ki Borsi Istvánnak.

Idevonatkozólag azt adja elő Gerő, hogy Borsi autót akart vásárolni Budapesten és kérte, hogy a részére itt befizetett 7000 pengőt Budapesten utalják ki neki. Tudomása nem volt arról, hogy itt koholt számláról lenne szó. Friedlender kijelenti, hogy erről az ügyről nincs tudomása. — Kulai elmondja, hogy Budapesten tudja, hogy Borsi felvette a 7000 pengőt és telefonon jött értesítés Debrecenből, hogy a pénz kifizethető.

Czutrin: Borsi István kölesönt akart a banktól, Gerő váltóra adott neki 7000 pengőt és utasította őt, hogy egy fiktív számla-

ról vegye fel a pénzt és utaltassa Borsinak. — Szembesítésnél a vádlottak fenntartják vallomásaikat.

Borsi István tanu: Nem tud a banknál történt szabálytalanságokról, — kíséző könyvelő volt hosszabb ideig, — ő készítette az 1927 évi mérleg tervezetét, de nem tudja, hogy azt használták-e föl. A 7000 pengőt nem Gerőtől kérte, hanem Czutrintól és ez ügybe-

megindult eljárás időpontjáig abban a tudatban volt, hogy a 7000 pengővel ő Czutrinak tartozik, melyet ezideig sem fizetett vissza a banknak. — A tanácselnök kérdésére megjegyzi, hogy a könyvelésekben sem Friedlender, sem Kulai nem folytak be.

Ezután Jeney tanácselnök a főtárgyalást félbeszakította és folytatását ma reggel 9 órára tűzte ki.

Halálos korcsmai verekedés a Nyugati-utcán

Egy garázda napszámos halálra rugdalta a haragosát. — Amikor megtudta, hogy az áldozat meghalt, megszökött Debrecenből.

Megdőbbenő, halálosvégű korcsmai verekedés történt a napokban Debrecenben. — Egy garázda napszámos bestiális kegyetlenséggel halálra rugdalta haragosát, — majd amikor megtudta, hogy az összerugdalt ember a klinikán kiszendetett, megszökött Debrecenből. A fehéborító eset részletei a következők:

Még november 12-én történt — hogy Nagy Gábor raktári munkás, Pozsonyi-utca 9. sz. alatti lakos, aki a Nyugati-utcán egy terménykereskedőnél van alkalmazásban, beállított a Nyugati-utcán lévő volt Holba-féle vendéglőbe, s ott esendesen iszogatni kezdett.

Nemsokára beállított a koresmába Perekó Sándor Téglavető-beli lakos, akivel együtt volt Garda József Köntösgáti lakos is. — Perekó Sándor valóságos réme a Hatvan-utca végének és botrányos verekedéseiről rég ismerős a rendőrség előtt. Perekó hangos kiáltással lépett be a koresmába és amint meglátta a csendesen üldögélő Nagy Gábort, akivel már régóta haragos viszonyban volt, azonnal kiáltozni kezdett:

— Elérkezett a leszámolás ideje! Most végzek ezzel az emberrel! Még ma piros lesz a vértől a padló!

A koresmában lévők eleinte nem sokat adtak Perekó fenyegetéseire, de Perekó egyre hangosabban szidalmazta Nagy Gábort, aki megunt a szidalmazást és távozni készült a koresmából.

Amint Nagy Gábor felállt az asztaltól, Perekó is felugrott a helyéről, neki ugrott Nagy Gábornak és egy heves lökésel kidobta az ajtón keresztül, olyan lendülettel, hogy Nagy Gábor legurult az utcára vezető lépcsőkön és elterült az utca kövezetén.

Perekó vérbenforgó szemekkel kiugrott a koresmából

rágrott Nagy Gáborra és az egyik kezével kihúzta a zse-

ből egy vasboxert, a másik kezében pedig egy hatalmas kavicsdarabot fogott és azzal kezdte verni a földönheverő Nagy Gábor fejét, aki az ütések alatt elvesztette az eszméletét és véres fejjel hevert a földön.

A verekedés körül nagy tömeg verődött össze, akik megakarták akadályozni a dühöngő embert, hogy tovább folytassa a verekedést, de Perekó vérbenforgó szemekkel ordította:

— Halálfia, aki hozzám nyul, most végzek ezzel az emberrel!

A dühöngő emberhez senki sem mert hozzányulni, aki most ráugrott az eszméletlenül fekvő Nagy Gáborra és

ugrálni kezdett a szerencsétlen ember testén, akinek valósággal bezúzta a hasát és a mellkasát, majd összerugdalta az altestét.

A körülállók már nem nézhették ezt a bestiális kegyetlenséget, — rendőrt szaladtak, aki aztán nagynehezen megfékezte a dühöngő Perekót, aki még a rendőrről is rátámadt, úgy hogy alig lehetett leigazoltatni.

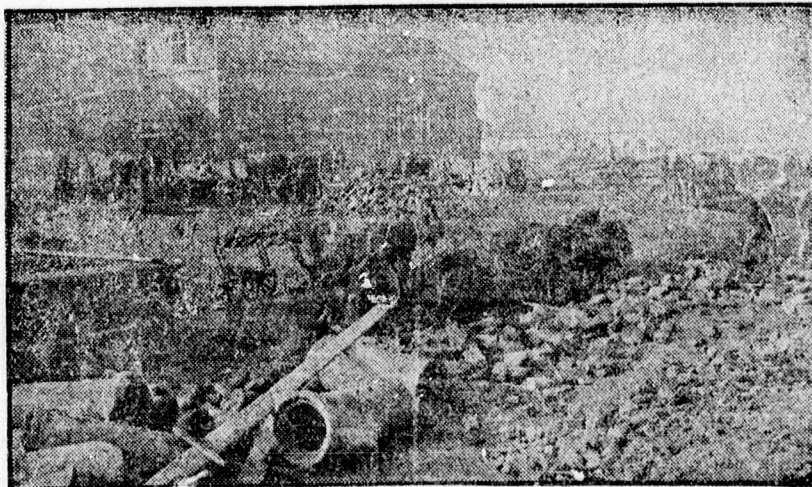
A rendőr intézkedésére a mentők az eszméletlenül fekvő, súlyosan sérült Nagy Gábort be szállították a sebészeti klinikára, ahol ápolás alá vették. A rettenetesen összevert és összerugdalt ember azonban oly súlyos sérüléseket és belső zúzódásokat szenvedett, hogy

a leggondosabb ápolással sem tudták az orvosok megmenteni az életnek és Nagy Gábor tegnap éjszaka a klinikán meghalt.

Perekó Sándor — kijózanodása után tudatára ébredt annak, hogy messzebb ment az egyszerű verekedésnél, és ki ment a klinikára, ahol érdeklődött Nagy Gábor állapotára iránt. — A klinikán aztán megtudta, hogy

Nagy Gábor belehalt a sérüléseibe. Perekó Sándor erre kerített valahonnan egy biciklit, és azon megszökött Debrecenből.

A rendőrség elrendelte a garázda Perekó országos körözését, aki ellen haláltokozó súlyos testi sértés miatt folyik az eljárás. — Perekó Sándor a rendőrség közlése szerint 185 cm. magas, erőcsontos ember, fekete haja, ragyás arcu, szürke kopott puha kalapot, szürke kabátot és mellényt, továbbá katonai kakiszínű nadrágot, fekete lábszárvédőt és fekete cipőt viselt. Alnéven Jónás Sándornak szokta kiadni magát. Remélhetőleg rövidesen kézrekerül a garázda napszámos, aki majd a törvényszék előtt fog felelni a bestiális tettéért.

Megkezdődött a postapalota építkezése, — folyik a földmunka.

Megszökött Budapestről egy raktárvállalat igazgatója, ki a gondjaira bízott műkincseket eladta

Több előkelő budapesti család értékes bútoral, képei és műkincsei forognak veszedelemben a sikkasztó raktárvállalat igazgató szökése folytán.

Budapest, november 22. Tegnap délután négy óra tájban a Kossuth Lajos utcában sétált Molnár Frigyes dr., Molnár Viktor államtitkár özvegyének fia és a Solymosi képszalon kirakatát nézegette. Feltűnt neki két Pentelei-Molnár és egy Zempléni-kép, amelyekben felismerni vélte családi képtárának tulajdonait, amelyeket nemrégiben leraktározott. Molnár bement a Solymosi képszalonba és kérdést intézett a tulajdonoshoz, hogy hogyan kerültek hozzá a képek. Solymosi azt a felvilágosítást adta, hogy a három darab képet ötszáz pengőért vásárolta a Fischer-Vasum vállalat tulajdonosától. Ezt az állítást Solymosi szabályszerűen igazolta is könyvei alapján, mire Molnár Frigyes a rendőrségre sietett és bejelentette az esetet.

A rendőrségen a bejelentés alapján rögtön erélyes nyomozást indítottak és a nyomozás csakhamar rendkívül érdekes megállapításokra vezetett. Kiderült, hogy a Dob uca 90. szám alatt levő Fischer Vacuum Látványtiszító Beraktározási Vállalat tulajdonosa, a 62 éves Fischer Lajos, — Fischer György László nevű fiával, hetekkel ezelőtt elutazott Budapestről.

A fiatal Fischernek a Reiter Ferenc utcában volt beraktározási vállalata, amely természetesen együtt dolgozott a Dob ucai Fischer Vacuum-céggel.

Az elutazás előtt Fischer Lajos azt mondta a feleségének és kisebbik fiának, hogy üzleti ügyben Belgrádba utazik, Fischer László pedig olyan kijelentést tett, hogy tüdőbajának gyógyítására a dalmáciai Arbe szigetére megy.

A rendőrség igyekezett ellenőrizni a beszerzett adatokat, Fischer Lajost és Fischer László Györgyöt városszerte keresték, de sehol sem találták őket, noha a rendőrség megállapítása szerint egyik sem volt érvényes utlevelé.

Ma délelőtt, amikor híre ment annak, hogy a Fischer Vacuum beraktározási vállalat körül zavarok mutatkoznak, nagy izgalom támadt több előkelő családban, mert rendkívül értékes és nagymennyiségű bútort, műkincset, képeket és egyéb értékeket raktároztak el a különböző magasabb állású személyek, akik most attól tartanak, hogy ezek az értékek is ugyanolyan sorsra jutnak, mint özvegy Molnár Viktorné három értékes képe.

A főkapitányságon csak a déli órákban indulhatott meg teljes erővel a nyomozás, amikor is megállapították, hogy Fischer Lajos és fia, Fischer György október 31-ike óta nyomtalanul eltűntek. Tegnap délután Molnár Frigyes bejelentésével egyidejűleg a Fischer-család részéről az a bejelentés érkezett a főkapitányságra, hogy Fischer Lajos és Fischer György a múlt hó végén Jugoszláviába utaztak és azóta semmiféle hírt nem adtak magukról.

Ma délelőtt a főkapitányságon az előírt bejelentést egyesítették azzal a bűnvádi feljelentéssel, amelyet özvegy Molnár Viktorné és fia tettek és még a kora délutáni órákban messzemenő intézkedéseket tett a főkapitányság főként annak megállapítására, hogy hol tartózkodik jelenleg az eltűnt Fischer Lajos és fia és milyen beraktározott értékek kerültek hasonló sorsra, mint a Molnár-család három értékes festménye.

A délutáni órákban többen jelentek meg a főkapitányságon és bejelentet-

ték, hogy bútoraikat s egyéb értékes ingóságait a Fischer Vacuum cégnél

raktározatták el és aggályuknak adtak kifejezést, hogy esetleg ez értékek közül is több eltűnt a raktárhelyiségből.

A rendőrség tudomása szerint többek között Csontos Gyula színművész értékes bútoral, festményei és egyéb ingóságai is a Fischer Vacuum cégnél vannak hosszabb idő óta beraktározva és a további nyomozás állapítja meg, nem mentek-e veszendőbe Csontos Gyula ingóságai.

Lengyel diákok tüntetése Lembergben a szovjet ellen

A szovjet konzul az ablakból revolverrel kilőtte a tüntetők felé. — Varsóból jelentik a késő éjszakai órákban, hogy tegnap délután mintegy száz lengyen-ukrán diák, a szovjet konzul elé vonultak Lembergben és ott tüntetni kezdtek. A tüntetés a szovjetnek erőszakos ukrainai políti-

kája és a lengbergi szovjetkonzul ellen irányult. A konzul megjelent a konzulátus ablakában és revolverrel kilőtte az ablakon a tüntetők felé.

A tüntetőket a rendőrség oszlatta szét. A hatóságok megjelentek a konzul előtt és sajnálatukat fejezték ki a sajnálatos incidens miatt.

December 13-án kezdik tárgyalni a tiszazugai tömeggyilkossági pert a szolnoki törvényszéken

A szolnoki királyi ügyészség elkészítette vádiratát az arzénmérgezéssel gyanúsított tiszazugai asszonyok első csoportjára vonatkozóan. Ezek a vádlottak: Lipka Pálné, aki ellen ötrendszeri gyilkosság, továbbá Hoyva Károlyné és Kötles Istvánné, akik ellen egy-egy rendbeli gyilkosság bűntette címén emelt vádat az ügyészség. Ebbe a csoportba tartozott Pápai Lajosné is, aki azonban a fogházban megörült, úgy hogy vele szemben az eljárást folyamatba tenni nem lehet.

A szolnoki törvényszék már ki-

is tüzte a nagy érdeklődéssel várt főtárgyalást december 13-ra.

A főtárgyalás elnöke Fuchs Gyula tanácselnök, a vádhatóságot Krónberg János dr. ügyészségi alnök képviseli, míg a védelmet Kovács Gáspár szolnoki és Virág Gyula dr. budapesti ügyvédek látják el. A főtárgyalásra közel 50 tanut idézett meg a törvényszék kihallgatás végett és az anyag nagy voltára való tekintettel minden vlószínűség szerint egy hétig el fog tartani a főtárgyalás.

Börtönre és lefokozásra ítélték a Magyarországon által kiadott román kapitányt

Bukarestből jelentik: A tárgovistei hadbíróóság háromnapos tárgyalás után ma hirdette ki az ítéletet a tragovistei katonai raktárak sikkasztó tisztjeinek bűnügyében. Három kapitány állott a hatalmas panama központjában: Teodorescu, Peroviei és Mahala. Mikor az eljárás megindult ellenük, Peroviei kapitány Magyarországra szökött, Teodorescu pedig a belföldön dezertált, csupán Mahalát fogták el, ő azonban álhatosán tagadta a bűnösségét. Mintegy másfélévi vizsgálat alatt Perovieit

kiadta Magyarország Romániának azzal, hogy dezertálás miatt elletne nem emelhető vád. Teodorescu is megkerült s így a tárgyalást meg lehetett tartani. Peroviei mindent beismert, de sirva kérte a hadbíróóságot, hogy számára a legkisebb büntetést szabják ki. Teodorescu elnézést kért, mert szerinte csak hibát követett el. A bíróság Perovieit öt-, Teodorescut pedig nyolc évi börtönre és mindketőjüket lefokozásra ítélte, Mahalát pedig felmentette.

Sarlach járvány dühög az elszakított Biharban

Nagyváradon felnőttek is megbetegedtek ebben a veszedelmes betegségben.

Nagyváradról jelentik: Öt éve is van már, hogy Nagyvárad reménytelen küzdelmet folytat a sarlach-al. A sarlach tulajdonképpen tipikus gyermekbetegség, amelynek a halálos arányszáma a gyermekek között az utóbbi évtizedben jelentősen csökkent, de nagyon veszedelmes baj, ha felnőttek kapják meg. Évekkel ezelőtt több haláleset is fordult elő: fiatal, erőteljes anyák voltak az áldozatok. Most megint dühög a sarlach. Biharban több községet, köztük a 6000 lakosú, színmagyar Szalárdot zárni kellett a járvány miatt. Szalárdon nincs ház,

ahol ne volna, vagy ne lett volna sarlachos beteg. Hasonló a helyzet több más községben is. Az óvintézkedésekben nincs hiány, de nem érnek semmit. Hiába való a szigorú bejelentési kötelezettség, a megbetegedések száma napról-napra nagyobb. Nagyváradon ma száznál több a sarlachos beteg s ezeknek a 30 százaléka felnőtt. A legtragikusabb, hogy a gyermek-epidémia a legutóbbi esetekben leginkább felnőtt áldozatot szed. Így legutóbb egy bankigazgató, egy ügyvéd s egy kamarai-titkár felesége — kapta meg a betegséget. De nem ritkák a

férfi betegek sem, akik közül nemrég lábalt ki betegségéből egy negyven éves törvényszéki jegyző. Igen sok 40—50 éves ember kapta meg a sarlachot, akik közt halálos áldozat is akad. A kórházak és egészségügyi berendezések annyira leromlottak a román uralom alatt, hogy a járvány elfojtása alig remélhető.

A PÁPA A LEGMAGASABB RENDJELLELE Tünteti ki AZ OLASZ KIRÁLYT.

Vatikán város, november 21. A király Vatikánvárosi látogatása alkalmából az olasz király és a pápai udvar kölcsönös kitüntetések fognak adni egyes személyiségeknek. A pápa Krisztus-renddel, a legmagasabb rendjellel tünteti ki az olasz királyt, míg Mussolini miniszterelnöknek pedig az Aranyarkantyú-rend nagykeresztjét adományozza. Az olasz király Gasparrri bíboros államtitkárát az Annunciata-rend nagykeresztjével tünteti ki. A pápa tudvalevőleg nem szokott rendjeleket elfogadni.

KÉT MAGYAR EMBERT FOGTAK A RENDŐRÖK BÉCSBEN, — AZ EGYIK LOPOTT A MÁSIK PEDIG BETÖRT.

Bécs, november 21. Csütörtökön éjszaka a rendőrök a Mária Hilfer Strasszen két gyanus alakot vettek észre. Az egyik Weisz Zoltán szigetvári illetőségű péksegédnek mondta magát, a másik pedig Föld Géza nagykanizsai szabóság volt. Mindketten azt vallották, hogy Budapestről szöktek Bécsbe.

Weisz beismerte, hogy ez év szeptemberében Fischer Simon budapesti pékmestertől ezer pengőt lopott. Föld pedig betört Nagykanizsán Gelléri János munkaadójához és ezerötven pengőt lopott el.

PÉNTEK, NOVEMBER 22.

BUDAPEST. 9.15: Eugen Stepa orosz balalajka zenekarának hangversenye. — 9.30: Hírek. — 9.45: A hangverseny folytatása. — 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. Vízállásjelentés magyarul és németül. 12: Deli harangszó az egyetemi templomból, időjárásjelentés. — 12.05: Rigó Jancsi és cigányzenekarának hangversenye. — 12.25: Hírek. — 12.35: A hangverseny folytatása. — 13.00: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. — 14.30: Hírek, elemiszerák. — 15.00: Piaci árak és árfolyambírek. — 15.45: Fulton rendszerű képátvitel. — 16.20: Thury Mária meséi a gyermekeknek. — 16.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek. — 17.10: Vezéry Ödön visszaemlékezései. Fejlesztés a világhíres Garamszeghy Sándor, a Nemzeti Színház tagja. — 17.40: Az Első Budapesti Citerakör hangversenye. — 17.50: Francia nyelvoktatás. 19.25: Dr. Hans Göttling németnyelvű előadása. — 20.15: A varsói filharmóniai társaság hangversenye Varsóból. Utána kb. 22.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Magyar Inre és cigányzenekarának hangversenye a Hungária-szállóból.

BERLIN. 14: Gramofon. — 16.30: Szórakoztató zene. — 17.30: Könyvű zene. — 20: Népszerű zenekari verseny. — 21: Kamarazene.

LIPSCHE. 12—14: Gramofon. — 16.30: Hangverseny. — 19.30: Offenbach: „A gerolsteini nagyhercegnő c. háromfelvonásos vígoperája. — 20—24-ig: Szórakoztató zene.

WIEN. 11: Silving-négyes. — 15.30: Gramofon. — 16.30: Hank Gertrud 4 Brahms-dal énekel. — 17.45: Hall sportszemle. — 20: Schumann Erzsébet dalestie. — 22: Jazz-zene.

Magyar és zsidóellenes vad tüntetések a pozsonyi egyetemen

Aki magyar szóra meri kinyitni a száját, annak ki kell verni a fogait, — kiabálták a cseh és szlovák diákok.

Pozsony, nov. 21. Az egyetemi zavargások, melyek tegnap kezdődtek, ma folytatódtak és lényegesen nagyobb méreteket öltöttek. Az orvosi fakultáson Frankengerger tanár ma reggel kilenc óra körül kezdte meg előadását, amelyen néhány zsidó hallgató is megjelent. A professzor alig kezdett beszélni, amikor a teremben az egyik diák elkialtotta magát: — Zsidókat nem tűrünk magunk között!

A teremben nagy kavargás támadt, a diákok a zsidó hallgatókat estek, kirángálták őket a folyosókra és onnan a lépcsőkön át kitaszították az utcára.

Délután 10 órakor a Káptalan-utcai egyetemi épületben az orvosi, filozófiai és jogi fakultásnak mintegy 700 tagja tartott tüntető gyűlést, amelyen jelen volt Milota Albert dr szenátor-dékan és több tanár. — A szónokok azt követelték, hogy vezessék be azonnal a numerus clausust és a zsidókat ezentul az összes egyetemi hallgatók számához arányítva — csak 10 százalékban vegyék fel az egyetemre. Belépés előtt minden diáknak vizsgát kelljen tennie az államnyelvből, ha csak nem szlovák iskolában érettségizett. — Ezenkívül követelik, hogy a magyar nyelvet az egyetemről még mint társalgási nyelvet is tiltsák ki, mert minden magyar szót provokálásnak tekintenek.

A gyűlés után a diákok tüntető felvonulást rendeztek és a követeléseket felírású táblákat hordták körül a városban:

— Mi a numerus clausust akarjuk! Le a provokáló idegenekkel!

A gyűlés résztvevőinek egyrésze állandó ordítózások, s a zsidók és magyarok szidása közben a vár megyeház épülete elé vonult. Itt Drobný országos elnökhöz deputációt küldöttek. A bizottság memorandumot nyújtott át az országos elnöknek, amelyben azokat a követeléseket adták elő, amelyeket a gyűlésen hangoztattak.

Mialatt a diákok deputációja fentjárt a vármegyeházán, lentről állandó kiáltások hangzottak: — Ki a zsidókkal, halljuk az elnököt!

A zsidó diákok egy csoportja állt a téren, akik most közbeszóltak: — Demokráciát kívánunk!

Fenyegetőbbé vált a helyzet; a tüntető diákok közrefogták néhány zsidó hallgatót, a rendőrök azonban közbevetették magukat, kordont vettek a zsidó diákok körül és védett helyre vezették őket.

Ezután megjelent Drobný, országos elnök az erkélyen és beszédet intézett a diákokhoz:

— Jogos kívánságaitokat mindenestre teljesíteni fogjuk, azonban őrizzék meg nyugalmatokat és ne bántatok senkit. A tüntető menet ezután tovább folytatta útját a Duna uccában. Ekkorára már ezer főiskolából állott a menet, mivel a beszűntetett előadásokról kijött diákok is csatlakoztak a menethez. Már új jelszavak hangzottak:

— Zsidó hullákat akarunk boncolni! Ha nem adnak zsidó hullákat, mi majd csinálunk!

A menetet a filozófiai egyetem épülete elé vonult. Itt újabb izzgó beszédek hangzottak el és állandó közbekiáltások kísérték a beszédeket:

— Szlovenszko a szlovákoké s Palesztina a zsidóké! Nem tűrünk magyar szót a szlovák egyetemen!

A menetet mindenfelé erős rendőrkészség kísérte.

A rendőrfőosztás épülete előtt haladt el a menet, ezután az orvosi fakultás épülete elé vonult, a Ker-

tész uccába. Itt, az egyetem kapuja előtt újabb szónoklatok következtek, amelyeket állandóan zajos közbekiáltások kísérték:

— Aki magyar szóra meri kinyitni a száját, annak ki kell verni a fogait!

A tüntető gyűlés felegy órakor ért véget, diáknóták éneklésével.

A délelőtti folyamán az egyetem épületére nagy plakátokat ragasztottak ki, látító, antiszemita feliratokkal.

Az egyetemi hallgatók között nagy számban osztogatták a Vecerni Listyt, Gajda lapját.

Ugyanezalatt az idő alatt a főiskolások népszövetségi ligájának itteni titkársága az összes haladó szellemű diáktömeget vezetésével együttes ülést tartott. A tanácskozá-

son szó volt arról, hogy a krakói, a prágai és bécsi zavargásokat egy központból rendezik és annak értelmi szerzője Gajdához közel álló személy.

Az orvosi fakultáson történt zavargás után a rektor azonnal beosztotta az előadásokat és tíz órakor már az épület valamennyi kapuját bezárták.

A szlovenszkoí főiskolások szövetsége kiáltványt bocsájított ki, amelyben többek között ezt írják:

— A reakció Magyarországról szét hordott bacilusait nem fogjuk megtörni Szlovenszkoiban!

Az egyetemi hatóságok figyelmeztették a zsidó ifjúságot, hogy néhány napig maradjanak távol nemcsak az előadásoktól, de még az egyetem épületétől is.

Borsodban a községekre, Kecskeméten a városra kimondták a vagyoni felelősséget az adóhátralékok miatt

Kecskemét, nov. 2. A közigazgatási bizottság Derzsy Ede pénzügyigazgató javaslatára alapján kimondta Kecskemét városára az adóhátralék miatt a vagyoni felelősséget. A múlt évi adóhátralék 413.298.60 pengő volt, az idei kivétel pedig 2.529.877.89 pengő. Az idén esedékes összes adó tehát 2.943.176.19 pengő. Ebből októberben és novemberben 1.983.621.19 pengő folyt be.

A hátralék tehát 959.555.30 pengő. Számítani kell azonban a törlesztésekre, amelyeknek összege körülbelül 62000 pengőt tesz ki, úgy, hogy a tényleges adóhátralék összesen 857.000 pengő Kecskeméten.

Miskolc, nov. 20. Borsod-Gömör Kishont vármegye novemberi közigazgatási bizottsági ülésén 176 községre mondották ki a vagyoni fele-

lősséget, a késedelmes adóbefizetés miatt. Ezekben a községekben az adóhátralék oly magas, hogy abból a kincstárnak máris tetemes kára támadt, nem is szólva arról, hogy ezek az adóhátralékok rendkívül nehézséget tesznek az adminisztrációs fizetések lebonyolítását. A vagyoni felelősség kimondásáról szóló hivatalos értesítés szerdán ment ki a községekbe, azzal a fagyelmeztetéssel, hogy a törvény értelmében a községi jegyző és bíró felelős vagyoniilag az elmaradt adóért. A közadók kezeléséről szóló rendelet 76. és 126. paragrafusában értelmében ugyanis egy bizonyos határidő elteltével a magas adóhátralékot mutató község vezetősége vagyoni felelősséggel tartozik.

A düsseldorfi tömeggyilkos verses levelekkel öngyilkosságba kergette ötéves áldozatának édesanyját

Háborzongató módon írja le a szerencsétlen anyjának a kislány kegyetlen meggyilkolását. — A kétségbeesett anya gúzzal akarta magát megmérgezni de megmentették. — Reméli, hogy a levelek újabb nyomot szolgáltatnak a megakadt nyomozás számára.

Düsseldorf, november 21. A tömeggyilkos egyik áldozatának, az ötéves Albermann Gertrudnak nevelőanyja, Wiese asszony,

kedden és szerdán egy-egy levelet kapott a kislány gyilkosától. A második levél tartalma olyan borzalmas hatással volt az asszonyra, hogy ma éjszaka öngyilkosságot kísérelt meg.

A tömeggyilkos a legbrutálisabb részletességgel megírta az öreg asszonynak, hogy miképpen végzett a szerencsétlen teremtséssel a Haniel-gyár falának tövében. Az első levél

versben van írva és ömlengő frázisokkal mondja el, hogyan ébredt fel a gyilkos leközdhetetlen vágya a kislány iránt,

hogy csalta ki az uccára, hogy vitte el a Haniel-gyárhoz, a verses rész után pedig párbeszédben írja le a ketőjük között végbement jelenetet. Meg van írva a levélben

az elkeseredett küzdelem, a kislány kétségbeesetten védekezett. Míg a testébe hatolt az első kés-

szúrás, az áldozat jajveszékelt. A második levél tartalma még ennél is megdöbbentőbb. A gyilkos leírja, hogy milyen mérhetetlen szerelmet érzett a kislány iránt és hogy most is mennyire szerelmes belé.

A levél olvasása úgy hatott a szegény nevelőanyjára, hogy

bezárkózott szobájába, kinyitotta a gázcsapot és várta a halált.

A szomszédok áthtó gázszagot éretek a lakásból kiszivárogni, értesítettek a rendőrséget, mire felfeszítették az ajtót és

ott találták eszméletlenül a szerencsétlen Wiesenét. Az élesztési kísérlet eredménytelennel járt és noha az asszony állapota súlyos, van remény, hogy megmenthetik az életnek.

A két névtelen levelet a rendőrség lefoglalta és

írászakértőnek adta át tanulmányozás céljából. Abban bíznak, hogy a két levél új nyomot ad a rendőrség kezére.

Galléria mindig olyan lesz, mint az új, ha Simonffy-u. 7. sz. alatt tisztítatja.

DECEMBER NYOLCADIKÁN LESZ A SZALACSY R. IMRE SZERZŐI ESTJE.

A Városi Zenede dísztermében lesz a Szalacsy R. Imre szerzői estje december 8-án este 8 órakor. A rendezőség a műsor összeállításánál a legnagyobb körültekintéssel járt el, amennyiben a legjobb előadókat és szereplőket kérte fel erre az alkalomra.

T. Timár Ila, aki éveken keresztül a legszebb siker jegyében aratta diadalait a Csokonai színházban, — mint első primadonna, — a szerző által írt és Szathmáry Endre, a kiváló zeneszerző és karnagy által megzenésített három dalt fog énekelni. A kiváló énekművésznek két ugyancsak Szathmáry karnagy fogja kísélni.

Ady Lajos tankerületi főigazgató fog bevezető előadást tartani a szerzői est előtt.

Ditrői Ica, a Csokonai színház kitűnő drámai művésznője Szalacsy R. Imre legszebb verseiből fog előadni az 6 művészi, tökéletes előadó készségével, mellyel pár hónap alatt meghódította Debrecen színházba járó közönségét. Barna Anci, Misoga László és Sugár Mihály, ez a három kivételes tehetséges művész, akiket a debreceni közönség rajongásig szeret, egy rövid egyfelvonásos darabját adják elő Szalacsy R. Imrének, melynek címe: „Az a bizonyos harmadik”. A darabot Misoga László rendezte.

A szerző az eddigi írásaiból részint előad, részint felolvas. Külön erre az alkalomra írott elbeszélését is felolvassa.

A széleskörű érdeklődésre a rendezőség tudatja, hogy a jegyelőjegyzés megindult a Városház alatti trafikban, özv. Medvigynél. Elsőrendű ülőhely 2.20 pengő, másodrendű ülőhely 1.20 pengő és diák hely 60 fillér.

VERDUN OSTROMA.

A Vigszínház-mozgó műsora.

A Vigszínház mozgó ismét érdekes és értékes képet mutatott be. A „Verdun ostroma” című film a világháborúnak egyik legizgalmasabb és legborzalmasabb véres küzdelmét mondja el. A verduni erődítményeket védő franciák és az ostromló német seregek története ez a monumentális tömegfilm, amelyben a tömeget nem megfizetett statiszták, hanem a nagy háboru szenvedő résztvevői, a katonák játszották. Azt mondták egy most megjelent háborus könyvvel, — a Nyugatban a helyzet változatlannal kapcsolatban, hogy nincs jobb, eredményesebb pacifista propaganda, mint a háboru hő leírása. Ennél a filmnél be is bizonyosodik ez az állítás. A néző, akármennyire is hatása alatt van a kor háboru kíváncsi közhangulatának, tisztán érzi, hogy nem férfiak, hanem érdekek küzdelme volt az elmúlt nagy háboru. Ez az érzés egyre erősödik a darab folyamán. Amikor az ellenséges, halálrabeszült katonák egymás mellett fekszenek és halálusájában mindkettő édesanyját hívja, — az egyik nemetül, a másik franciául, — nem maradt szem szárazon.

A darab hatását az eredeti, hivatalos felvételek nyomán készült harctéri képek csak emelték. Vér és husemberek kemény és nem megjárzott küzdelme pergett le a közönség előtt, úgy, ahogyan tényleg történt és nem szépítés színes üvegcsin keresztül nézve. A zseniális rendező csak összhangba hozta a történetet, élvezhetővé tette a dörögésekből és gépfegyverkattogásból megszeverődött pokoli szimfóniát. A filmet a zenekar stilszerűen kísérte.

Jó minőségű téglák és cserép.

kapható Tóth és Sebestyén téglagyárából. Eladás Hatva ucca 1-3. sz. III. em. Telefon 610.

Faipar rt. butorüzlete Király uccán bent 4 sz. alatt van

SZÍNHÁZ ÉS MOZI

x A „Diákszerelm” szereplőinek összes jelmezsapkáit az Anny-kalapszalagon készítette. (Csapó-u. 47.)

Színház! iroda hírel:
Ma is, mint minden este, a

Diákszerelm

van műsoron. Tomboló sikerrel játsza az ország legjobb operettegyüttese ezt a telivér amerikai jazz-sport revü-operettet. Sajtó és közönség elismerte, hogy régen volt ilyen nagy operett-siker, mint a **Diákszerelm**. Az ország legolcsóbb helyi színháza a debreceni, így érthető, hogy minden este telt ház ünnepli az első rangú szereplőket. Minden, ami szemnek tetszik és fülnek kellemes, megvan a **Diákszerelm**-ben. A következő sláger-számok aratnak estként nagy sikert:

Szép ország Turkesztán...
Barna Anci—Misoga László.
Egy holdas május éjszakán...
Tihanyi Jutka—Szücs Laci.
Csalán kuplé...
Ferenecy Mariann
Ne mondja bü, ne mondja bá...
Ferenecy Mariann—Sugár Misi.
Szeress nagyon...
Tihanyi Jutka—Szücs Laci.
Tandijmentes lány...
Tihanyi Jutka
Bostoni diák az én babám...
Ferenecy Mariann—Sugár Misi.
Tempó, gyerekek...
Kornély Mária és az összes szereplők.

Nő, nő, te vagy az életem...
Ferenecy Mariann—Sugár Misi.
Hosszu időre el van vetve a színház műsorgondja, mert a **Diákszerelm**et mindenki megnézi! A színház statisztikája szerint eddig 7000 ember látta a **Diákszerelm**et. Abszolút fehér darab a **Diákszerelm**, így a serdülő lányok is egész bátran megnézhetik.

Minden hangos filmnél hangosabban beszél a
DIÁKSZERELM.
Elfelejtí buját-baját, ha megnézi a **DIÁKSZERELMET**.
Ha nem látta még, nézze meg, mert ha már látta, ugys megnézi még egyszer a **DIÁKSZERELMET**.

A **Diákszerelm** főszereplői, a szerepek sorrendjében: Tihanyi Jutka, Ferenecy Mariann, Kornély Mária, Barna Anci, Szücs László, Sugár Mihály, Misoga László, Faludy Kálmán, Takács Oszkár, Mészöly Tibor, Bálint György és dr. Laczkó József.
A **Diákszerelm** mindent elsöprő, diadalmos sikere folytán a

Szökik az asszony

tizenötödik jubiláris előadása vasárnap délután fél 4 órakor lesz megtartva, olcsó helyekkel. — Aránylag igen rövid idő alatt érte meg az első jubileumát a **Szökik az asszony**. Az egész országban egyedül a Csokonai színház játszotta tizenötödik a pompás Kardos—Harmath—Brodsky operettet. A jubiláris előadás főszereplői a premier szereplői lesznek. Jegyek már váltathatók.

x A **Diákszerelm** üridivat különlegességeit az Aszmann Ferenc-cég szállította.

x Városunk leghíresebb ruhafestője és vegytisztítója, Biró, Bikavár (aranyéremekkel kitüntetve).

Hubay Andor kiállítása

A Szépművészeti Társaság debreceni kiállításának külön érdekességet kölcsönöz Hubay Andor kollekciója.

Hubay Andor most 30 éves, tehát a magyar festő avantgardejába tartozik. Fiatal élete mégis érdekes, tele eseményekkel. Alig 13 éves, mikor Telcs Ede felfedezi rajzolótehetségét. Ettől fogva élete az iskola és a műterem közt oszlik meg. Alig 17 éves, mikor önként jelentkezik katonának, elviszik a harctérre, honnan sebesülve, kitüntetésekkel — és egy csomó rajzzal, vázlatlal tér haza. Leszerelés után Franz von Stuckhoz, a nemrég meghalt nagy német festőművészhez kerül ki Münchenbe. Stuck hatalmas festőegyenisége mely nyomot hagyott a gyermekifjú lelkén, Stuck nagyon megszerette, értékelt az ifjú Hubay tehetségét. Azután Párizsban tölt egy évet a Julien Akadémián, majd Rómában és Firenzében egy újabb évet, tele új és új benyomásokkal.

Idehaza csak kevesen tudják róla, hogy fest és szobrászol. Fél a herber-

METEORBAN szombaton: A feketeleki nő. Kémdráma 8 felvonásban. Vivian Gibson főszereplésével. És a kíséző műsor, Előadások 6 és 8 órakor.

Mozgósínházak műsorai. Apolló.

Péntek, szombat, vasárnap.
November 22-től 24-ig.
Kizárólag csak 16 éven felüliek nézhetik meg!
Emil Jannings, a kiváló jellemzésnek legújabb világfilmje:
A BÜNKÖK UCCAJA.
(A bűn, nyomor, inség és gaszág életképe.)
Társadalmi dráma, 7 felvonásban.
Főszereplők:
Fay Wray és Olga Baclanova.
Megalózi:
A SZERELM RABSZOLGAJA.
(Az első szerelem.)
Francia vígjáték, 7 felvonásban.
Főszereplők:
Raymond Griffith, Vera Veronina és William Powell.
Visszatér a

Péntek, szombat, vasárnap.
November 22-től 24-ig.
A kinematográfia örök alkotása!
Az évad legnagyobb filmkolozsusa!
A német és francia hadvezetés közreműködésével, az egykori felvételek és az igazsághoz leghűbb történetirők összeállításával készült:
VERDUN.
(A földi pokol.)
A háboru mártírjainak szenvedései, 10 felvonásban.
A filmben szereplő történelmi alakok: hadvezérek, tisztok és katonákon kívül Susanne Blanchetti, Maria Laurent, André Nox és Hans Brause Wetter alakítják.

Jönnek, hétfőtől, Molnár Ferencnek világhírű elbeszélése nyomán: **Rabok.** A főszerepben Corinne Griffith. Megalózi: A hajótörés. (Örökös tanulság mindenki számára.) A főszereplők: Claire Windsor és Allen Warren. A ghetto árvája. (A köszívű fiú.) Jean Hersholt, Lina Basquette és Ricardo Cortezrel. Hollywood. (A modern Babel.) Intimitások a film világhírességeinek életéből. I. rész.

tizmus nyomasztó gondolatától. Külföldön, hol nem a neve, csak a művésze szól mellette, a szabad versenyben ott érzi jól magát. Mint római művészönvendék, névtelenül állítja ki a „Biennale“-n „Consummation est“ című megrázó erejű kompozícióját. Egyszerre felé fordul a figyelem, a saját megdésérei, megrendeléseket kap. Most már magára talál, újabb feladatok felé fordul. 1924-ben hazatér, szorgalmasan dolgozik dunaparti műtermében. Még ekkor sem lép a nyilvánosság elé. Akik a Hubay palotában jártak, a világhírű Hubay-gyűjtemény között egynéhány csodálatosan finom tájképet és Czérián grófné egy ihletett portréját látták. Csak kevesen tudták, hogy fent a műteremben egy nagy nemzetközi tárlatra készül egy nagy nemzetközi festőművész.

Milánóban 1927-ben, a „Galleria Pesaró“ termeiben, nagy kollektív anyaggal lép az olasz közönség elé. Itt döntő sikert arat. Képei nagy részét rövid idő alatt megveszik s a sajtó is a legteljesebb elismeréssel ír az ifjú művészről.

A „Corriere della Sera“ többek között ezeket írja:

„Hubay Andor portréi, tájképei nagy figurális kompozíciói egyaránt kiválóak. Tájképein ragyogók és lágyak a színek. A fény és árnyék elosztásában édesen puha, a reflexekben és az áttetsző sínelosztásban meglepően gazdag Nagy kompozíciói közül első helyen emlíjük „Saoméját“.

A bibliai királyleányt megrázó drámai erővel állítja elénk: meztelenül, lángoló piros szín árnyékában, szemét mereven a levágott fejre szegzi. Mint arcképfestő a legszembetűnőbb és legeredetibb. Anyja arcképe: elragadó látomása, lehellet finomsága. Rajzaiban a vonalkezelés meglepő gazdagságát árulja el, különösen néhány akt-tanulmányában.

Az „Il Secolo“ ezeket írja többek között:

„Az ifjú művész inspirációjának vátozatossága meglepő. „Jeanne d'Arcja“ plasztikus akt, ideges, tragikus szomorúságot árasztó. Legnagyobb kompozícióját, a megrázó erejű „Consummation est“-et, már Rómából ismerjük. „Róma aternája“ klasszikus vízió! Tájképein a Kárpátok erdeit s mezőit tárja elénk a művész, sebzett nostalgijával. Sugestiv erővel hatnak arcképei. Különösen édesanyjé. A gyengéd fehér árnyalatok harmóniájából tüzelő fénnel ragyog ki a két fekete szem. Sohasem keresi a könnyű megoldást: azt keresi, ami lényeges és meg is találja, ösztönös erővel és friss fantáziával.“

A „L'Italia“ ezeket írja többek között:

„Hubay Andor képeit az ifjúság romantikus heve tüzesíti. Lángoló kólorit, tiszta festői feltogás és bámulatos változatosság jellemzik az ifjú művész alkotásait.“

A milánói kiállítás után a legtöbb német, angol és francia lap hozott beszámolót a kiállításról s annak nagy sikeréről. A „The Graphic, L'Illustratione Artwork, reprodukciókat hoztak a kiállított képekről. Több nagy műgyűjtő szerzett gyűjteménye számára képeket Hubaytól s Milánó városa meg akarta venni a „Consummation est“ e. kompozíciót, mely azonban a herendi templom tulajdona.

Csak külföldi nagy sikerei után állt ki először idehaza, Budapestén 1928-ban állít ki kollektívét, az Ernst-múzeumban.

A budapesti Szépművészeti Múzeumban, a Parlament Múzeumban, a Hadtörténelmi Múzeumban, a városi Nemzeti Múzeumban vannak művei.

Részt vett a nörnbergi, kölni és a barcelónai kiállításokon.

Hubay Andor művészetében most a debreceni közönség gyönyörködhet tizenöt szobrászati festménye között, zovára le fogja kötni a műbarátok érdeklődését.

Képzőművészeti előadás a kiállításon

A városháza kistanácstermében rendezett képzőművészeti kiállítás szombaton délután 5 órakor **Jelvinczi dr Takács Zoltán** szépművészeti muzeumi igazgató, egyetemi magántanár előadást tart a magyar festészet utabbbkori történetéről. Dr Takács egyik legkiválóbb műtörténészünk s mint művészönvendék, hosszabb ideig dolgozott Hollósy Simon mester műtermében. Mint művész és tudós, mélyen tud belehatolni a képzőművészeti alkotások rejtett értékeibe is. Előadását a kiállított munkákkal fogja illusztrálni s így eleven képet ad korunk művészeti felfogásáról és irányairól. Az előadás végeztével tárlatvezetéssel foglalkozik kiváló művészeink itt kiállított legjobb alkotásaival.

A LEGNAGYOBB ÉRDEKLŐDÉS NYILVÁNU MEG MINDEN OLDALRÓL A IX. CSERKÉSZKERÜLET SZOMBATI ÉS VASÁRNAPI JAMBORÉ BESZÁMOLÓJA IRÁNT.

Megirtuk már azt a nagyarányú beszámolót, melyet november 23. és 24-én, szombaton és vasárnap tart a IX. cserkészkerület. Minden oldalról a legnagyobb érdeklődés mutatkozik, mert minden debreceni ember meg akarja látni, hogy ezen kis országának a fiai milyen munkát végeztek a távoli országban és hogy milyen diadalmasan emelkedett ki a magyar lohogó a többi nemzetek előtte meghajtott zászlói között.

London uccán masiroztak cserkészeink. Zenekarunk a Rákóczi-indulót játszotta és a hideg angol nép lelkét feltüzeltelte az, tapsolva vonultak a csapatok után és nem teltek be a szép magyar indulók hallgatásával.

Sok barátot szereztek a magyaroknak. Sok angol embert világszerte fel arra vonatkozólag, hogy hol van Magyarország.

Ezek a fiuk jönnek most hozzánk és most újra el fog vonulni szeméink előtt az angliai dicsőség és népszerűség.

Mindenki, akit csak érdekel a magyar jövő, a magyar ifjúság, okvetlen eljöjjön.

A beszámolót kétszer tartjuk meg. Szombaton délután fél 7 órai kezdettel és vasárnap délután 11 órai kezdettel; mindkét alkalommal a Tiszti Moziban (Péterfia uccai dandárparancsnokság). Mivel azt akarjuk, hogy a filmet mindenki megnézhesse, belépő-díj nincs. Belépése jogosító műsor ára 1 pengő, mely elől váltható Csáthy könyvkereskedésben és az előadás előtt a pénztárnál.

x Rendeljen bérautót a Fortuna garázsban. Telefon 320. szám.

Mindenféle bel- és külföldi
szén, koks, to'ásbrikett, tűzifa és Berentei szén.
Retorta brikkszén, kicsinyben és nagyban, házhoz szállítva is.
Gabányi Sándor utóda
Láng Miklós
Debrecn legrégebbi cézénél a legolcsóbb napiáron beszerezhető.
Csapó-utca 28. Telefon 4.49.

Két asszony

— Csókolom a kis kezét, asszonyom, hova, hova ily egyedül?...
— Pá... fogadja elragadó nyájas-sággal hódolatot, ezzel az indulat-szóval s felel is rögtön kérdésemre. Nem tudom bizonyosan mit is felelt, mert szegyet ütött a fejembe ez a két betű. Míg beszélt, én azon gondolkodtam, mint mondja így: pá, miféle szó ez? Ha gyerekeknek mondja jó, az meg-érti, mert az ő nyelvén mondta, de en-gek csak nem tarthat annak, aki már többször észre vettem csikófogaim hiá-nyát.

— Szóval egészségügyi séta... hát ehhez tényleg jó időnk van... Kísér-hetem?...
— Imért ne... tudja az uram ké-son jár haza hivatalból s nekem oly jól esik egy kis levegő, mert egész nap...
— No, no, hiszen természetes, feleli a szám, anélkül, hogy igazságot adtam volna valóban. De hát egy kis sétaért megtehet az ember ilyen kis füllen-tést.

— Már untam az egyedülletet s oly szépen tarkállik az ucca...
— Kell is ez úgy néha a sok dolog után...
— Oh téved! Engem nem a kony-hának nevelték...
— Dehát a főzés?...
— Mit főzés... a bejárónóm el-hordja, tudja, hogy Sárkányék egy-szerűen főznek s oly olesón kapjuk, csak nem végzek ily piszkos munkát...

(Nyeltem egyet s szegény, görnyedő, legénykorában bitang kosztos levő férjura-mra gondoltam.)
— Igaza van, asszonyom (s hámul-tam gyávaságomat és ily irányu kész-ségemet, amelyet társaságban úgy hív-nak „nagyserű alkalmazkodás”), nem is azért megy a leány férjhez, hogy piszkos konyhákból robotoljon s az urának az életet keserítse a konyha illatával...
— No hallja, — feleli ő a világ leg-természetesebb hangján. — Hallom a barátomtól, hogy estélyel lepte meg vendégeit, sajnálom, hogy én nyáron...
— Sajnálhatja is!...
— Talán, talán kereszt koma kivá-fasztási ünnepély volt, — reszkírozom meg a nem éppen csipkelődés nélküli kérdést...
— Pfüj! Csak maguk lehetnek ilyen konzervatív gondolkozású emberek... gyermek... hahaha, no, éppen ez hiányzik nekem!...
— De asszonyom, hiszen az össze-köti...
— No, no azonnal itt hagyom, ha számárságokat beszél... Csak nem gondolja, hogy fiatalaságomat feláldo-zom egy visító gyerekért. (Elővette a táskáját s a fiatalaságát megápolta egy jókora pamaccsal s elvégezte puderral a modern beporzást.)
Kénytelen voltam a barátságért rá-hagyni s azon gondolkodtam, vajon minden modern asszony így gondolko-dik?
Szerencsém volt. Jött a valódi lo-vagja s még az ura hazamegy, szóra-koztassa az, átadtam neki...
Régeli sétámat a Csapó uccán vé-geztem. Nagy kosaras, egyszerű ruhás asszonnyal találkoztam.
— Csókolom a kezét, hogy-hogy ilyen korán?...
Csengelt a kacagása.
— Ez magának korán van, látszik, hogy legényember, nem ismeri a pia-cot.
— De igen, itt szoktam sétálgatni.
— Jó, jó, de tudja, ilyenkor még minden szép a piacon, nem válogatja ki más, nézze ezt a gyönyörű karfiolt, nézze ezt a csuda szép húst...
— Ugy van, az ember a pénzéért leg-alább olyant vesz, amilyent akar...
— Hát a kis család?

— Oh, a drágák, még alusznak... hanem haragszom magára, rég nem járt nálunk.
— Rendeteg a dolgom, asszonyom és este jó, ha lefekhetem...
— Jöjjön délután, otthon vagyunk mindnyájan. A férjem a kisfiuval fog-lalkozik, vagy játékok csinál Babinak. Rádiót hallgatunk... nem is látta mily szép új terítőt készítettem...
Közben a másik kezében levő cso-

magot vinni segíteni akartam.
— Ugyan hagyja, nem való ez férfi kezében, jól esik egy kis mozgás...
Gyermekkoromat vissza délibábozta ez a kis beszélgetés s az én régimódi, dolgos, gyermeknevelő, jószívű édes-anyámra gondoltam. Másnap örömmel mentem oda, ahol délután rádiót hall-gatnak, vagy az én bátyám uram, ba-rátom játékokat készít a kis Babinak...
Somorjai László.

Ujabb torradalmi ujtás előtt áll Törökország: péntek helyett vasár-nap lesz a munkaszüneti nap

Harc a latin betűkért. — Amikor a miniszter nem „tudja” elolvasni az állapotot.

Konstantinápoly, november hó. A török közoktatásügyi miniszter egyik legterhebb feladata az, hogy neki kell ellenőrizni az ABÉCE-reform pontos végrehajtását. — Mint ismeretes — Mustafa Kemal egy évvel ezelőtt kimozdította, hogy Törökországban nem szabad többé az arab-írásjeleket használni, hanem mindenféle írást, legyen az akár hivatalos, akár magán-jellegű, latin betűkkel kell kiállítani. Az ellenőrzés feladata igen nehéz és hálátlan dolog. A hivatalos életben még csak megy valahogy, mert minden hatósági írat latin betűkkel készül, de maga a nagyközönség még nem szokott hozzá. Nemesak a köz-nép, hanem

a török értelmiség sem, amelynek tagjai bizonyos még ma is arab betűkkel élnek.

A hatóságokhoz intézendő kérvényekben megérleltetik magukat, de a magánleveleket, fizetési, vagy szerelmes leveleket továbbra is arab betűkkel írják. A postára adott levelek boríték-ján a címzés természetesen latin be-tűkből áll, mert különben a posta megsemmisíti a leveleket.

A török kultuszminiszter nemrégiben nyilatkozatot tett, amelyben szó-vátette, hogy a köztisztviselők tekin-télyes része a fogalmazási munkákat arab ábécével rögzíti meg és csak azután tisztázza le latinbetűs írással. A miniszter szerint ez megengedhet-elen időpocsékolás, de a szegény tiszt-viselők viszont, — különösen az öre-gebbek, — akik az arab betűk között nőttek fel, méltán hivatkoznak arra, hogy egyáltalában nem jut eszükbe ép gondolat, ha az előkészítő írásbeli munkákat is latin betűkkel próbálják írni. Az arab írásjelekre beidegzett idős emberek azzal is érvelnek, hogy az arab betűket a gyorsírás jeleihez lehet hasonlítani s ők ezekkel az arab írásjelekkel kevesebb fáradság mel-lett és gyorsabban tudnak dolgozni. Annyi bizonyos, hogy nehéz meg-válni a gondolat kifejezésnek attól a grafikai módjától, amelyet az ember egész életén keresztül használt.

A „kemalizmus” azonban törhetet-lenül igyekszik végrehajtani program-ját. Az elmúlt napokban történt, hogy Gamal Husni bég, a közoktatásügyi miniszter,

bement Konstantinápoly egyik legelőkelőbb éttermébe, hogy villásreggelizzék.

Arra a kérdésre, hogy mit kaphat, a pincér szolgálatakkészben odaadta az állapotot, amely francia és török nyelv-en volt kiállítva. A török szöveget azonban arab betűkkel nyomtatták. Képzeliük el, hogy az ábécé-törvény életbelépeése után egy esztendővel ilyen állapot nyúljának át Sztambul középpontjában magának a kultusz-miniszternek! Épp olyan „anakroniz-mus”, mintha egy kövér basa fátyolos hölgyei kíséretében piros fezzben és

magot vinni segíteni akartam.
— Ugyan hagyja, nem való ez férfi kezében, jól esik egy kis mozgás...
Gyermekkoromat vissza délibábozta ez a kis beszélgetés s az én régimódi, dolgos, gyermeknevelő, jószívű édes-anyámra gondoltam. Másnap örömmel mentem oda, ahol délután rádiót hall-gatnak, vagy az én bátyám uram, ba-rátom játékokat készít a kis Babinak...
Somorjai László.

bő bugyogóban sétálna a város fő-uccáján... A kultuszminiszter, mikor magához tért a megdöbbenésből, ki-jelentette, hogy

nem tudja elolvasni az arab írást s eltávozott az étteremből,

amely ellen még aznap megindították az eljárást. Az étterem tulajdonosa szörnyen meglepetődött a rendőr-ségen. Azzal védekezett, hogy kliensei-nek a többsége nem tudja olvasni a latinbetűs írást s így az étterem tönkremenne, ha beakarná tartani a kormány rendelkezését.

Mindenesetre gigászi munkára vál-lalkozott Kemal pasa, amikor eha-

tározta Törökország modernizálását. A kultuszminiszter a minap körlevelet intézett a kerületi kormányzókhöz, amelyben közli, hogy az elmúlt is-kolai évben nyolcszáz ezer ember ta-nult meg latinbetűkkel írni és olvasni. Emlékeztet azonban a miniszter arra, hogy az 1927-ben végrehajtott nép-számlálás szerint Törökország 22 ke-rületében a lakosságnak körülbelül kilencven százaléka analfabéta. Ilyen súlyos helyzetben azután még ábécé-reformot is végrehajtani nem gyerek-játék.

November hó közepén ül össze a török nemzetgyűlés, amelynek napi-rendjén megint egy nagyjelentőségű és forradalmi törvényjavaslat szere-pel. A kormány azt javasolja nevezetesen, hogy a péntek helyett ezután Törökországban is a nemzetközileg elismert vasárnap legyen a heti munka-szüneti nap. A javaslatot a nemzet-gyűlés, amelynek nagytöbbsége, Ke-mal pasa személyes hívei közül került ki, minden bizonnyal elfogadja, de az országban az új intézkedés megint nagy riadalmat fog kelteni.

A péntek degradálása és a vasárnap kiemelése hozzáértők szerint

még radikálisabb változásokat fog magával hozni a török élet-ben, mint a kalifátus eltörlése.

az egyház és az állam szétválásáért, vagy az ábécé-reform. Éppen ezért még Kemal bizalmas barátai között is vannak olyanok, akik ennek a mélyre-ható reformnak legalább is nyugalma-sabb időkre való elhalasztását kérik.

A debreceni zenei ünnep

Hubay Jenő Debrecenben.

Dr. Hubay Jenő, felsőházi tag, a Főiskola igazgatója, a világhírű zene-szerző és hegedűművész, szomba-ton délnél érkezik Debrecenbe, hogy vasárnap eldirigálja a debreceni zene-ünnepet az egyesített debreceni orkesztereket.

Dr. Hubay Jenőt, a magyar zene örök büszkeségét azzal a szeretettel fogadják Debrecen város közönsége, mely a nagy magyar embereknél kijár.

Szombat délnél az állomáson dr. Vásáry István polgármester üdvö-zli Debrecen város díszpolgá-rát; Balás Károly üzletigazgató a MÁV zenekar, P. Nagy Zoltán a városi zeneiskola nevében kö-szöntik.

A város fogatán a Bikában fenntartott lakosztályába hajtja dr. Hu-bay Jenő, aki délután próbát tart a zenekarral. Este dr. Magoss György ny. polgármester, a Városok Szövet-ségének elnöke látja vendégül dr. Hubay Jenőt, kihez régi barátság fűzi. Vasárnap délelőtt lesz a nyil-vános főpróba, melyre az összes je-gyeket a helybeli iskolák között osz-

totta szét a Zenekedvelők Köre, má-sodik népszerű zenei előadásnak.

Vasárnap délnél dr. Vásáry Ist-ván polgármester látja vendégül az illusztris vendéget. Délután 5 óra-kor kezdődik a zeneünnep a Bika dísztermében, melyet a Zenekedve-lők Köre tagjai bérletben kapnak. A rádió mérnökei már felállították a szükséges készülékeket, a hang-erősítő mikrofonokat.

A Távirati Iroda egyik kiküldöttje fogja az egyes számokat magyarul, németül és franciául bekonferálni.

A mintegy másfél óráig tartó hang-verseny után dr. Hubay Jenő meg-tekintti fia, Hubay Andor városi gyűjteményes kiállítását.

Este az összes szereplők, a város vezetősége, a Zenekedvelők Köre társasvárosát rendeznek dr. Hu-bay Jenő tiszteletére, a Bikában. Az étkezék a la carte. Jelentkezni Bárdos Géza pénztárosnál lehet a zeneiskolában.

A délutáni hangversenyre nem tagoknak jegyek korlátozott számban a Méliuszban kaphatók.

Lelepleztek egy áldetektívet, aki igazoltatta a járókelőket

Nagy feltűnést keltett csütörtök délelőtt a Timár uccán egy fiatal-ember, aki detektívnek adta ki magát, igazoltatta a járókelőket. Egyik-másik ember alávetette ma-gát az igazoltatásnak, de aztán többen nem túrták a molesztálást, amelyről gondolták, hogy nem le-het semmi törvényes alapja és szől tak a közeli rendőrszernek, aki abban a pillanatban ért a „tett-helyre”, amikor a magát detektív-nek kiadó fiatalember két másik fiatalembert igazoltatott.

A rendőr igazoltatta az áldetektívet, akiről kiderült, hogy Bíró Dezső Olajútó 5. sz. alatti lakos, aki egy kissé mámoros állapotban kapot kedvet az igazoltatáshoz és

a nagyobb nyomaték kedvéért ad-ta ki magát detektívnek. Érdekes, hogy az a két fiatalember, akit Bí-ró Dezső igazoltatott, munkát ke-resni jöttek Debrecenbe és munka-könyvvél igazolták is magukat, de mivel lakásuk még nem volt, az áldetektív elő akarta őket állítani a rendőrségre.

Bíró Dezsőt előállították a rend-őrségre, ahol igazoltatták, majd megindult ellene az eljárás.

x Ólomot, bármily mennyiséget veszünk. Bővebbet a kiadóhivatalban. József kir. herceg ucca 1. szám.

A NAP HIREI

„Jó egészséget
kivánok az egész
Magyarországnak“

Írja egy bús magyar a távoli Magyar-
csaholyból, akinek valami kapabetyár
egyik csillagjényes augusztusi éjszakán
elkötötte két drága, szép, sárga csikó-
ját. Most aztán kérdezhetné akárki,
hogy ugyan mi köze szép Magyar-
országnak a magyarsaholyi buba-
borult Balázs András két szép sárga
csikójához. Persze, hiszen sok sárga
csikó él az Isten ege alatt s bizony a
sok közül kevés kerül a magyar köz-
vélemény elé ilyen formában. Már pe-
dig ez a két szép sárga csikó meg-
érdemli, hogy szót adjunk a történeté-
hez, mert olyan szomorú, édesen bús
levelet írt Debrecenbe a gazdájuk, he-
lyesebben a volt gazdájuk, Balázs
András, hogy az offéle költeménynek is
bevélna. Itt van ebben a levélben a két
sárga csikó egész külseje, lámpás hom-
loka, kesely lába, de mind a négy, sőt
az is, hogy az egyik két ujjal kisebb,
mint a másik s a farkáról, sörényéről
még azt is megjegyzi a kárvaltott ma-
gyar, hogy gyönyörű volt az, ha azóta
az elkötő gazember le nem vágta, mint
az már ilyenkor, tudniillik löelkötés
idején szokásos...

Előttem áll a két sárga csikó, a nagy
családu, szegénysorsu Balázs András
két csikója, mert úgy leírta azt a kár-
valtott gazda, Csak a boldog tulajdo-
nos, a mindenre feljegyelő falusi ember
tudja így leírni elveszett kedves jószá-
gát. Még azt is megtudom, hogy az
egyiknek balszeme pilláján kevéske
fortadás van, de azt csak akkor veszi
észre az ember, ha jól megnézi. Már
pedig Balázs András jól megnézte a
csikóit, a két szép sárga csikót, még
nézhette, még el nem kötötte valami
istentelen szerzet.

Mert hát, bizony ez a sors jutott a
két szép sárga csikónak, amiért már
eddig ötezer lelt költött, de hiába s ha-
talmagával járja a fél Erdélyt, de
hiába, jó Balázs András uram Magyar-
csaholyból, még most, vagy régebben
az a gondolata támadt, hogy hát ha
erre felé hozta az a bizonyos kapca-
betyár azt a két sárga csikót, hiszen
csak nem régen történt, hogy az újsá-
gok hírül adták a másik lököttési hírt,
melynek szereplő két fekete csikóját a
debreceni nagyvásáron megismerték és
szerencsésen vissza is szállították...

Hát most Balázs András uram is ezt
várná a jó szerencsétől, mely szegény
embert persze el szokta kerülni, de a
kárvaltott gazda szívesen adna ötezer
lelt még annak, ki szép két sárga csikó-
jának nyomára vezetné, akár magyar
pénzben is...

Ezért írta egyik debreceni urnak ezt
a szép levelet, ezért adta vissza a ma-
gyar kárvaltott gazdának szépséges fo-
tografiját ebben az egyszerű köpértés
levélben és ezért kívánt tiszta, őszinte
magyar szívből jó egészséget az egész
Magyarországnak a megszállott terület-
ről „illő tisztelettel Balázs András“.

És mi most lelkiismeret szerint meg-
írjuk ezt az ügyet s percert szenteltünk
a levél írójának és ügyes bajos dolgá-
nak s mi szeretnénk nagyon, de nagyon
örülni annak is, hogy egyszer talán
majd csak előkerül a magyarsaholyi
gazda két szép sárga csikója is, kesely
lábbakkal, lámpás fejfel s a kettő közül
az egyik két ujjnyival kisebb...
(Sz. R. I.)

x Belzebúb és Plútó örömmel tudat-
ják december hó 6-án lejövetelüket a
földre és ami árú nincs kint a kirakat
ban az bent Springer üzletében kap-
ható a főposta mellett, Karácsonyfa-
liszek, meséskönyvek, mesés-olesón.

Este az erdőn

Olyan csend van, mint a halott szívében.
Olyan árván járok, mint a Halál.
Felettem a Hold mosolyog csendesen és kéken.

A fák, ezek a szomorú, bús testvérek
Moccanás nélkül állanak és néznek,
S tanúi a testemben égő néma érverésnek.

Távol éli zavaros világát a város.
Hangos, de zaja eddig nem ér el,
Mert itt a csend is olyan halk, hogy szinte álmos.

A városban hagytam tengernyi gondom,
Csak a szívemet hoztam ide büszkén
És most e vén fákat a testvéreimnek mondom.

Ugy se hallja senki csak az Isten, ki messze, messze,
S mégis itt van ebben a boldog, halálos esendben
És a sötét erdő mélyén látást csókol a szememre...

SZALACSY R. IMRE.

A rendőrség kezére került
Begre betörő bandájának valamennyi tagja

Hosszu heteken keresztül garázdál-
kodott Debrecen környékén Begre Al-
bert és Torma Imre betörő és kassza-
furó bandája, amelyet tudvalevőleg a
napokban tett ártalmatlanná a rendőr-
ség. Ismeretes, hogy Begre Albertet
Nyiregyháza elfogták, másnap kézre-
került Ifj. Torma Imre is, akit azon-
ban agyonlőttek, mivel megtámadta a
detektíveket.

A betörőbandának azonban még há-

rom tagja maradt szabadon, akik
nem hagyták abba a betörés nemes
mesterségét és vezér nélkül is tevő-
kenykedtek. Ebben a töredék bandá-
ban volt még Begre Béla, Begre Albert
testvére, továbbá Szuhaj Imre és Szu-
haj Pál. Ezeket a betörőket a hajdu-
nánási rendőrség fogta el és így a ve-
szelmes betörőbanda valamennyi
tagja a rendőrség kezére került.

— Az egyetemi istentiszteleten, f.
hó 24-én, délelőtti tizenegy órakor, a
Kollégium Oratóriumában, dr. Soós
Béla ref. gimnáziumi tanár hirdeti az
Igét.

— Ünnepele a református gim-
náziumban. A ref. gimnázium most
készül a szokásos irodalmi előadására
melyen az előadandó darab Herceg
Ferenc kitaláló humorú, háromfelvo-
násos vígjátéka lesz. A szereplők a
ref. gimnáziumból és a ref. leány-
gimnáziumból kerülnek ki. A próbák
már folynak a Csokonai Színház ki-
tűnő művészeinek, Thuróczy Gyulának
felügyelete alatt. Az ünnepele dec. hó
hetedikén és nyolcadikán lesz. Rész-
letes műsört és jegyeket az ünnepele
előtt egy héttel lehet a pénztárosnál
beszerezni. Rendezőség.

— Izraelita istentiszteletek a Deák
Ferenc uccai templomban. Vajérok
szombatján: Pénteken este három-
negyed négy órakor, szombaton reg-
gel egyegyed nyolc órakor, délelőtti
fél-tizenegy órakor, délután három óra-
kor, este szombat kimenetele félöt
órákor. — A Kápolnás uccai tem-
plomban szombaton reggel félnyolc
órákor. — Hétköznapokon reggel há-
romnegyedhat és este négy óra tíz
perckor. Az Elnökség.

— Görömbey Péter előadása a
Templomgyesületben. Ma délután 6
órákor a Kollégium dísztermében Gö-
römbey Péter nagykalósi lelkész tart
előadást. Kalas Ilonka úrleány pedig
melodrámat ad elő. Belépődíj nincs.
mindenkit szeretettel vár a vezetőség.

— A Csokonai Kör vacsorája. — A
szombati emlékünnepele után a Cso-
konai Kör tagjai és vendégei vacsorá-
ra gyűlnek össze. A kibocsátott alá-
írási íveken a vacsora színhelyűl
helytelenül a Gambrius vendéglő volt
feltüntetve. A rendezőség értesíti az
érdekelteket, hogy ez a vacsora a Ke-
mény János-féle vendéglőben lesz. —
Gyülekezés szombaton este három-
negyednyolc órakor. Értkezés nem kö-
telező, de étkezni lehet étlap szerint.
Megállapodás folytán a kör tagjai az
árakból engedményt kapnak.

— Miniszteri elismerés. A föld-
művelésügyi miniszter Erdős Bálint
báránai gazdálkodónak, a mezőgazda-
ság terén kifejtett buzgó s eredményes
működéséért elismerését fejezte ki.

x Orvosi hír. Dr. Havas Sándor
rendelőjét Méliusz-tér 7. szám alatti
megnyitotta. Rendel délelőtti félnyolc
órától félkilenc óráig, délután négy
órától hat óráig.

— Csikesz Sándor egyetemi pro-
fesszor viteltképes előadása a Kol-
légium dísztermében. Hétfőn folyó hó
25-én, délután hat órakor Csikesz
Sándor egyetemi professor tartja
meg: „A biblia elterjedése kétezer
éven át“ című előadásának első óráját
A könyvek-könyvének terjedése, mely
a világ szellemi fejlődésének legnagyobb
szereplő s legmagasabb problémája
olyan közérdekű tárgy, mely társadal-
munk minden rétegét a Kollégium
dísztermébe szólítja, hogy meghall-
gassa Csikesz professzort, akinek a
Nyári Egyetemen tartott jeruzsálemi
kitaláló előadását, még élénk emléke-
zetében tartja városunknak művelt
közönsége, amely a maga magas szem-
lemi élvezetét tudományos felolvasá-
sok meghallgatásában találja meg. Be-
léptidj 30 fillér, egyetemi hallgatók-
nak és tanulóknak 15 fillér. Bérlet-
jegy 2 pengő. Jegyek Springernél, —
(Piac ucca, főposta mellett) és az elő-
adás előtt a Kollégium dísztermének
előszobájában kaphatók. A díszterm
főbejárata a tanfolyami előadások
alatt zárva van.

— Meghívó. A folyó hó 23-án, szom-
baton délután öt órakor az ág. h. ev.
iskola emeleti nagytermében tartandó
szülői értekezletre. Tárgy: A nevelés
erkölcsi értéke. Előadó: Földes Elek
tanító. Debrecen, 1929. november hó
21. napján. A Tantestület.

x A Kereskedők és Utazók Egyesü-
lete, (Simonffy ucca 5. szám) ezúton
is értesíti a t. tagtársakat, hogy szoká-
sos intim összejövetelét e hó 23-án,
szombaton este kilenc órai kezdettel
is megtartja, amelyre vendégeket szí-
vesen lát. Belépődíj nincs. Elsőrendű
tánczene.

Milyen idő volt
és milyen idő várható

A Földrajzi Intézet jelenti novem-
ber hó huszonegyedikén:

Időjárásunkban az elmúlt huszon-
négy óra alatt nem történt említésre
érdemes változás. A közép-európai anti
ciklon a kelet-európai kontinentális
hideg légtömegekből történt átmozgás
folytán megerősödött, ezzel kapcsola-
tosan azonban sűrű keveredési köd
van és a hőmérséklet nivójának némi
csökkenésében volt részünk.

Az éjszakai felhőlen ég és szél-
csend mellett a hőmérséklet az előző-
napoknál mélyebbre szállt a talaj kö-
zelében csaknem 2 C-vel a fagypont
alá. Nappal pedig a felmelegedés ma
sem érte el a 10. C-t sem.

Időprognózis: Ködös, száraz és nap-
pal enyhe idő várható, éjjeli faggyal.

— Borsod megye alispánja elhata-
rozta, hogy azokban a községekben,
amelyekben a legények falusi tánc-
mulatságok alkalmával összevesznek,
öt évre megtiltja a táncmulatságokat
és ilyen célú összejöveteleket.

x Képzőművészeti kiállítás a Város-
házán nyitva, naponta délelőtti kilenc
órától, délután hét óráig.

— Magánítisztviselők szokásos össze-
jöveteleiket saját helyiségükben, —
(Thaly Kálmán ucca 14. szám) szom-
baton este félkilenc órakor tartják
meg. Vezetőség.

— Nagy a gondja, hogy mit vegyen
kedveseinek Mikulásra, karácsonyra?
Ne törje a fejét rajta, hanem jöjjön
el a Csapó uccai egyházközség, Szappa-
nos ucca 16. szám alatti otthona ösz-
szes helyiségeiben, november hó 30-án
megnyitja és ötnapig tartó karácsonyi
vásárjába s ott megtalálja a nőnek,
férfinak, gyermeknek, öregnek, fiatal-
nak legmegfelelőbb és legszebb aján-
dék tárgyakat.

— A Kántus ünnepele, melyet Do-
bozi Erzsébet és férje vajdai Nagy
Lajos kegyes alapítók emlékére ren-
dez a Kántus, nem 22-én lesz, mint
ahogy a múltkor jelentettük, hanem
24-én, vasárnap délután a következő
műsorral: 1. Engesser: Zokogva zeng
Éneklí a Kántus. 2. Megnyitó beszé-
det mond: Dr. Szentpéteri Kun Béla,
a Kántus felügyelő tanára. 3. Jutalma-
zoltak megnevezése. 4. Cöhlé: Isten,
ki fent uralkodol... Éneklí a Kántus.
5. Endrődi S.: Visszavárlak és Benka
Tibor: Nótát c. költeményeket szá-
valja Barcsa József IV. é. th. 6. Cso-
konai-Lavotta: Reményhez. Éneklí a
Kántus. 7. Elbeszélés: Felolvassa dr.
Nagy Sándor ref. főgimnáziumi vallás
tanár. 8. Szóló-ének: Kuti József IV.
é. th-tól, kíséri a Kántus zenekara. 9.
Verseiből felolvas: Benke Tibor th.
író. 10. Révfi: Éjje zene. Éneklí a
Kántus. 11. Vigaszavalt: Bán Emil
joghallgatótól. 12. Magyar nótákat ját-
szik a Kántus zenekara. — Belépődíj
nincs. Műsormegváltás kötelező. Mű-
sor ára ötven fillér.

— Az orosz kommunista állam az
időszámítás kezdetétől 1917. október
hó elsejét akarja venni. Hatnapos he-
tet állítanak be, a hét szerdával vég-
ződik, melyen munkaszünet lesz. —
Ezzel azt akarják elérni, hogy a ke-
resztyén és zsidó alattvalók, vasár-
nap és szombat is kénytelenek le-
gyenek dolgozni.

— Kilencgyermekes anya kérelme.
Akármilyen természetű segítséget kér-
ne, akár ruhát, főleg pedig élelmet,
egy kilencgyermekes anya, kinek tü-
dővéses ura most keresetképtelen,
s beteg gyermekeinek nem tud se ru-
hát, sem kenyeret adni. Bármilyen
természetű segítséget Kiss Lászlóné,
Salétrom laktanya, 24-es ajtó címre
kérne.

Gyászrovat

Széchy István mikepéresi lelkész temetése. Tegnap délután temették el Széchy István mikepéresi református lelkészt, a gyülekezet nagy részvételével. A temetést F. Varga Lajos esperes végezte a templomban, aki az egyházközségi gyülekeztől utazott ki Veress Bálint, egyházmegyei jegyzővel. Debrecenből Szele György lelkész, Sipos Imre közp. lelkész és Magyar Bertalan s. lelkész vettek részt, azon kívül a környékbeli lelkészek nagy számmal. A sírnál Berki Sándor hajdubagosi lelkész mondott búcsubeszédet. Az elhunyt lelkésznek nemcsak családja, hanem kiterjedt rokonsága és a tisztelők egész serege kísérté utólsó útjára. Ott volt a gyülekezet apraja-nagyja, siratva lelkészület, aki 43 évig végezte a lelkipásztori munkát a mikepéresi gyülekezetben, jó és balsorsban egyaránt.

Böszörményi Katica élt 13 hónapot. Temetése folyó hó 23-án délután két órakor lesz, a Szent Anna ucai temető halottasházától, a róm. kath. egyház szertartása szerint tartandó beszéletes után, a Szent Anna ucai temetőbe. A temetést Fehértói temetkezési váll. rendezi.

Nagy Gábor élt 34 évet. Temetése folyó hó 23-án délután 3 órakor lesz, a Pozsonyi ut 9. sz. gyászaházától, a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után, a Hatvan ucai temetőbe. A temetést Fehértói temetkezési váll. rendezi.

Vass Gábor, élt 59 évet. Temetése folyó hó 22-én délelőtt 11 órakor lesz a Kossuth ucai temetőháztól, a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után, a Kossuth ucai temetőbe. A temetést Fehértói tem. váll. rendezi.

Szűcs Lajos cipészmeister 57 éves korában elhunyt. Temetése folyó hó 23-án délután fél 3 órakor lesz, a Bercsényi uca 81. számú háztól, a Kossuth ucai templomban, a ref. egyház szertartása szerint tartandó gyászima után, a Kossuth ucai temetőbe. A temetést Gebauer Károly és Társa tem. int. rendezi.

Szalai József asztalosmeister kislfia: Szalai Kálmán, 16 hónapos korában elhunyt. Temetése november hó 23-án délután 2 órakor lesz, a Gyöngyvirág uca 15. számú házunktól, a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után, a Péterfia ucai temetőbe. A temetést Csurka „Kezgyelet” tem. váll. rendezi.

Kiss Gábor életének 69. évében elhunyt. Temetése folyó hó 22-én délután 2 órakor lesz, a Volafka telep, Monostorpályi ut 76. sz. gyászaházától, a ref. egyház szertartása szerint tartandó gyászima után, a Hatvan u. temetőbe. A temetést Dankó tem. váll. rendezi.

Közönetnyilvánítás. Mindazok, kik Isteben boldogult id. Bögel József elhunyt alkalmával fájdalommal résztvételükkel és vigasztaló szavaikkal enyhíteni szívesek voltak, — fogadják ezúton is hálás köszönetnyilvánítását. Debrecen, 1929 nov. 21. A gyászoló család.

x **Eladók:** Asztal, kályha, sparhelt, ruhaszekrény és más bútorok s sok edények, Szent Anna uca 60. szám. harmadik ajtó.

— **Hétfőn Debrecenben jön az olasz kultuszminiszter.** Hírt adtunk már arról, hogy gróf Klebelsberg Kunó kultuszminiszter, gróf Durini di Monza olasz követ és Magyar Zoltán miniszteri tanácsos társaságában szerdán délután Bécsbe utazott Giuliano Balbino olasz kultuszminiszter elé. Gróf Abrózy Lajos bécsi magyar követ csütörtökön délelőtt villásreggelit ad az olasz kultuszminiszter tiszteletére, aki csütörtökön esti tíz órakor érkezik Budapestre. Értesülésünk szerint Giuliano Balbino olasz kultuszminiszter Debrecenbe is ellátogat, ahol megtekint a Tisza István tudományegyetemet. Balbino miniszter a hírek szerint hétfőn délelőtt érkezik Debrecenbe. Itt az állomáson az egyetem tanári kara és a város ünnepélyesen fogadja.

Amerikában áru módjára adták, vették a nőket

Leleplezett nagyszabású nőcsempészet.

Newyork, nov. 21. Az amerikai rendőrségnek az utóbbi időben nemcsak az alkoholcsempészek, hanem a nőcsempészek is komoly gondot okoznak. Ijesztő mértékben „virágozik” mostanában a leánykereskedelem az Egyesült-Államokban.

A leánykereskedelem központja Newyork. Az ügynökök itt vásárolják be az árut és innét szállítják a kisebb amerikai városokba. A napokban elfogtak egy Albert Luks nevű embert, aki vezére volt a leánykereskedelmi trösztnek. Ez az ember szenzációs vallomást tett, de még szenzációsabb volt az üzleti könyv, a mit a lakásán lefoglaltak. — A könyvben a detektívek megtalálták 200 eladott lány pontos listáját és részletes ismertetését. Megtudták belőle például, hogy Mary Schroeder 18 éves, szőke, 160 cm. magas newyorki lányt 340 dollárért adták el Philadelphiába. — Kiderült a könyvből az is, hogy a legdrágább nő ára 500 dollár. — Négy ilyen 500 dolláros

lányt adtak el vidékre. Ezek a lányok 16 évesek voltak és állítólag valamennyien a legtokéletebb szépségek. Huszonöt éven felüli nők árfolyama lényegesen olcsóbb: már 150 dollárért is „árusították” őket Alfréd Luks.

A leánykereskedő tröszt vezére tagadja, hogy erőszakkal vitte volna a lányokat vidékre.

— Valamennyien szívesen vállalkoztak arra, hogy vidéki mulatóhelyekre szerződnek, — mondotta kihallgatása során. — Rendszerint szegény bevándorlott családból származnak. Newyorkban nem volt munkájuk, s örültek, hogy mi gondtalan életet biztosítottunk a számukra.

Ennek a vallomásnak azonban ellentmond az a tény, hogy Luksék a lányokat speciálisan berendezett automobilon szállították vidékre. A szállítások éjjel történtek és az automobilon erősen ki voltak párnázva. Az ablakok fölött elszakíthatatlan bőrfüggönyök voltak.

— A Magyar Aeró Szövetség debreceni fiókjának megalakítása ügyében pénteken, november hó 22-én, délután öt órakor előzetes megbeszélés lesz a Békéssy Vivó Club termében. Az értekezleten részt vesz Kara Jenő, a szövetség ügyvezető elnöke, valamint vitéz Czapáry Jenő nyug. alezredes.

— **Eljegyzések.** Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi napon a következő eljegyzéseket jelentették be: Csapó László—Mezei Anna. Posta Imre—Császi Róza. Nagy Sándor—Éles Julia, Fodor János—Sós Zsuzsa. Zagyva Mihály—Faragó Mária. Krausz Jenő—Grünzweig Margit. Magdics József—Hajnal Zsófia. Kerezi István—Jakab Julia. Kovács József—Nagy Eszter.

— **Születések.** Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi napon a következő születéseket jelentették be: Makai Lajos hentes-s., leány Ilona. Róth Ernő lakatos, leány Erzsébet. — Hercz Ernő m.-tiszviselő, leány Éva. Hajdu Gyula napszámos, leány Mária. Budai Lajos napszámos, leány Gizella. Miskolci Sándor gazdálkodó, f. Sándor Blattner Gyula üvegkerék, f. Gyula.

— **Halálozások.** Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi napon a következő halálozásokat jelentették be: Bögel József rk. 62 éves, Varga u. 31. szám. — Kovács Lidia ref. 56 éves, Lengyel uca 31. szám. — Grünhut Salamon izr. 75 éves, Hatvan u. 29. szám.

— **Vasárnap, folyó hó 24-én, este, pontosan nyolc órakor kezdődik a Csapó ucai egyházzsolt első közmívelődési estélye.** A Szappanos uca 16. szám alatti egyházzsolt otthonban. Megnyitó beszédet mond dr. Révész Imre, előadást tart dr. Szondy György leánygimnáziumi tanár, művészi számokkal szerepelnek özv. dr. R. Sántáné Kontsek Irén. Révészné, Váró Margit, Gyalczerné Soós Matild, Szabó Vilma, dr. Szabó Gyula, Kerekes László. A rendkívül értékesnek ígérkező eseményre belépődíj nincs, de önkéntes adományok az egyházzsolt céljaira hálás köszönettel fogadtnak. Az egyházzsolt tanács határozatából az estély teljes pontossággal meg fog kezdődni nyolc órakor és a művészi számok alatt az ajtók zárva lesznek. A terem fűtve lesz, ruhatár áll rendelkezésre.

— **Szüli értekezlet ismeretterjesztő előadással.** E hó 20-án, délután öt órakor tartotta meg a Máv. műhelyi elemi iskola szülői értekezlettel kapcsolatos ismeretterjesztő előadását. Az immár minden igényeknek megfelelő színvonalra emelkedett iskola VI. o. tanterme zsuflóságig megtelt érdeklődő szülővel, hogy ezúton is kifejezre juttassák Szabó Miklós isk. igazgatónak és a vele működő kiváló tanároknak elismerésüket. Szabó igazgató a nagy Széchenyi több citatásával és annak szellemében nyitotta meg az értekezletet, majd Gutiné, kiváló pedagógiai előadása nyújtott élvezetet a hallgatónak. Utána Pálffy József tartotta meg, igen értékes földrajzi és néprajzi ismeretterjesztő előadását s az igazgató zárószavai után a szülők azon érzéssel távoztak el, hogy legdrágább kincsük, a jövő magyar generáció, szellemi vezetése a lehető legjobb kezekben van letéve.

x **Képzőművészeti kiállítás a Városházán nyitva,** naponta délelőtt kilenc órától, délután hét óráig.

x **Jó férj-e a sportférfi?** Somfay Elemérné, dr. Gombos Sándorné, Keresztes Lajosné, stb. érdekes nyilatkozatokat adnak le arról, hogy milyen szerepet töltenek be a világhírű sportprimadonnák a házasság keretében. A szenzációs cikket a Magyar Magazin november hó 15-iki száma közli, mely egyébként is igen sok érdekességet tartalmaz. Az irodalmi részben Farkas Imre, Wallasz Jenő, Gács Demeter, Sengesdy László, stb. versei és novellái foglalnak helyet. A nemrégiben bejelentett szerencserákakció máris eredményt tud felmutatni, amennyiben a legutóbbi Osztalysorsjátékon 3 sorsjegyet huztak ki. Eldőlt a Magyar Magazin nagyszerű novellapályázata is, amelynek eredményét ebben a számban teszi közzé a zsűri. A népszerű Ki volt a tettes? rovatban különlegesen érdekes és izgalmas bűnügyi rejtelmet oldhat meg a közönség. Fényképekkel illusztrált érdekes cikk számol be a háborús találmányokról, azonkívül remek fotók, ötletrajzok, újszerű misztikus keresztrejtvények és fejtörők tarkítják a legszebben kiállított, legjobb magyar illusztrált magyar folyóirat legújabb számát. Egyes szám ára 1 pengő. Mindenütt kapható. Mutatványszámot díjtalanul küld a kiadóhivatal: Budapest, V., Sziget u. 26.

Nagy Endre Debrecenben

Az Ady-Társaság november hó 30-i irodalmi estjének egyik legvonzóbb programja Nagy Endrének, az országsszerte ismert, kitünő írónak és páratlan népszerűségű conferencier-nek az előadása lesz egy sokat vitatott, izgalmas témáról, nevezetesen *Ady Endre pártállásáról*.

Hogy Nagy Endre milyen választ fog adni a témában jelzett problémára, azt *egyelőre senki sem tudhatja*, annyi azonban bizonyos, hogy az Ady-Társaság estét látogató előkelő publikumnak egyúttal, egy szikrázóan szellemes, magas szintű és érdekes előadást lesz módjában meghallgatni.

Az Ady-est részletes műsorát legközelebb ismertetjük.

Nem is hinné az ember ha nem hallaná

és nem olvasná, hogy Debrecen legolcsóbb bevásárlási forrása mégis csak az *Inglósgözvetítő*, ahol minden elképzelhető tárgyat fél áron, sőt féláron alul is lehet szerezni.

Mindenféle bútorok, vitrinek, kandelaberek, könyvszekrények, hangszerek, lámpák, vadászfelszerelések, órák, képek, ajándék- és emléktárgyak, régiségek és emberileg elképzelhető mindenféle ingóságok találhatóak és legolcsóbban ott kaphatók. — Mindent felsorolni nem lehet, kérjük, tekintse meg üzleteinket és raktárainkat, mert nem is hinné, ha nem látná, hogy mi mindent lehet ott olcsón beszerezni.

— **A szabocsi főispán beiktatása.** Szombaton iktatják be Nyiregyháza Erdőhegyi Lajos szabocsi főispánját. Az installáció Debrecenből kiutazik dr. Vásáry István polgármester, akit elkísér dr. Vargha Elemér h. polgármester is.

x **Művészi olajfestmények, szent képek, kegyesek, rózsafüzérek, makönyvek, legnagyobb választékban** Antalfy József könyvkereskedésében. Szent Anna és Varga-utca sarok.

x **Tudja Ön már,** hogy az ismert Aspirin-tabletták 1895-ben beható kísérletek és tudományos kutatások után kerültek forgalomba és immár kb. 33 év óta az emberiség a „meghűlések” elleni védekezésnél támogatják. Hűlések minden tüneteinek, influenza, spanyol járvány, reuma, esz, ischiásnál ma már az egész világon Aspirin-tablettákat az eredeti csomagolásban a „Bayer-keresztrel” szedik.

x **Ólmos,** bármily mennyiségel veszünk. Bővebbet a kiadóhivatalban, József kir. hereg uca 1. szám.

DEBRECENI KALAUZ

160 oldalon, 40 képen ismerteti Debrecen városát és a Hortobágyot. — Ara részletes térképpel 1 P 50 fillér.

Kapható minden könyvkereskedésben.

VÁSÁROK SORRENDJE:

November 22-én. Kirakodóvásár: Kecskemét. Állatvásár: Békés.

November 23-án. Adony, Endrőd. Kirakodóvásár: Békés.

November 24-én. Szeged (sertésvásár 23-án). Kirakodóvásár: Békés, Senyeháza, Borvásár: Nagyveleg.

November 25-én. Balatonlelle (sertésvásár nincs), Csököly (sertésvásár nincs), Diszjenő, Egervár, Felsőseged (sertésvásár nincs), Győr, Igal (sertésvásár nincs), Karcag, Kerta, Komárom, Mezőkövesd, Paksó, Siklós, Tiszatárján, Vámospécs, Vásárosmiske (sertésvásár nincs). Állatvásár: Felsőireg (sertésvásár nincs), Kalocsa, Szécsény. Marha- és kirakodóvásár: Nagycsákány.

November 26-án. Mihályi, Szombathely, Szentgál, Törökkoppány (sertésvásár nincs). Kirakodóvásár: Felsőireg, Kalocsa, Szécsény.

November 27-én. Dombóvár, Mány, Nyírmada, Olaszliszka, Szentantalfalva. Kirakodóvásár: Szombathely.

November 28-án. Bodrogkeresztúr, Dég, Nagykálló, Tiszalök.

SPORTHIREK

MISKOLCON NAGY A BIZAKODÁS A VASÁRNAPI MÉRKŐZÉS IRÁNT.

A Bocskay nem a legkedvezőbb auspiciumok között indul a vasárnapi Attila elleni mérkőzésre, amelyet tudvalevőleg Miskolcon kell lejátszani. A Bocskay csatársorában sok a sérült, hiszen Semler már hetek óta csak végzettségéből játszik, mert nincs megfelelő tartalék helyette és a beteg játékos természetesen nem tud megfelelő formát kijátszani. Tekey is megsérült a kispesti védelemmel folytatott küzdelemben, Vincze pedig meghült. Amellett a sorozatos eredménytelenség sem növelte a csapat harcokésztségét. Ezek a kedvezőtlen debreceni hírek természetesen eljutottak Miskolcra is, ahol nagy a bizakodás, hiszen az unfitt debreceni csatársor ellen talán győzhet az Attila, amelynek szintén égetően szüksége van a pontokra, hiszen az Attilának csak 5 pontja van. Az Attilában is vannak sérültek, Janovitz és Maszlonka szintén sérültek és aligha játszhatnak vasárnap, de az Attilának inkább vannak tartalékai, mint a Bocskaynak és így természetesen a bizakodás meglehetősen jogosult.

A debreceni közönség azonban mégis bízik a Bocskay játékosában, hogyha tartalékos csapattal állnak is ki Miskolcon, de legalább a küzdelemben viszik nagyobb tudásukat, lelkesedésüket és győzni akarásukat. Ha ez így lesz, akkor nem érheti baj a Bocskay csapatát.

HALÁLOSAN MEGSÉRÜLT EGY MISKOLCI FUTBALLISTA.

Buró Samu, az Ózdi VTK balszélsője vasárnap oly szerencsétlenül esett el, hogy megrepedt a nyakcsigolyája. A szerencsétlenül járt futballistát felszállították Budapestre, de ott sem tudták rajta segíteni és sérüléseibe belehalt. A szerencsétlenül járt futballista holttestét hazaszállítják Ózdra.

JUHÁSZ DR VEZETI A BOCSKAY-ATTILA-MÉRKŐZÉST.

A vasárnapi mérkőzések bírái, Ferencváros—Pécs-Baranya Antalic, Hungária—III. ker. FC Himmler, Nemzeti—Bástya Majorszky, Budai Harihárom—Kispest Mihafiaza, Somogy—Ujpest Barna B, Attila—Bocskay Juhász dr.

DEBRECENI BIRKOZÓK SZEGEDEN.

A Szegedi Munkás Testező Egyesület vasárnap nagyszabású birkozóversenyt rendez. A versenyre a FTC birkozógárdáját is meghívták. A pesti birkozókat ünnepélyesen kívánják fogadni, ami különösen Tunyoginak szól Európabajnoksága alkalmából. A versenyen a Debreceni Munkás Testező Egyesület birkozógárdájából is többen vesznek részt.

DVSC—DMTE.

A vasárnap egyetlen sporteseménye a DVSC—DMTE mérkőzés lesz, amelyet délután 2 órai kezdettel játszanak le a Diószegi-úti pályán. A DMTE hátróztottan jó játékerőt képvisel, de a csapatot nagy balszerencse üldözte eddigi mérkőzésein. Bár a DMTE-nek a papírforma szerint nincs sok esélye a DVSC-vel szemben, azonban a munkás csapatban nagyon sok jó kvalitás rejlik és így könnyen lehetséges, hogy pontot vesz el a DVSC-től. Előzőleg a DVSC Ib. játszik a Gazdász SE-vel.

TÁRSAS KIRÁNDULÁST SZERVEZ A MENETJEGYIRODA MISKOLCRA.

A vasárnapi Attila—Bocskay mérkőzésre a tervezett különvonatot nem sikerült összehozni, de ehelyett a Menetjegyiroda figyelmes vezetősége társas kirándulást szervez huszas csoportokban, amely alig fog többbe kerülni, mint a különvonat. Az utiköltség II. osztályon 10 P 10 fillér, III. osztályon 6 P 90 fillér, oda és vissza. A társasutazási csoport indul Debrecenből reggel 7 óra 32 perckor. Miskolcra érkezik 1 óra 20 perckor. Vissza indul 4 óra 35 perckor és Debrecenbe érkezik 9 óra 35 perckor. Tekintve, hogy a szükséges vagonokat előre kell lefoglalni, jelentkezés kéretik péntekig a II. számú Menetjegyirodában a vármegyház mellett.

DMTE IB.—DEAC IB.

csapatát a Vasutas pályán vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel játsszák le éremmérkőzésüket.

FELHÍVÁS.

Felkérünk a DMTE összes I. és Ib. játékosait, hogy a szakosztályi ülésen teljes számban megjelenjen szíveskedjenek. Minden egyes játékos egy fényképet hozzon magával, mivel azt másodpéldányképpen a kerülethez kell beadni. — Intéző.

NYILT-TÉR

*E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.

Nyilatkozat.

A debreceni kerületi kereskedelmi és iparkamara kereskedő beltágjainak választásával kapcsolatban, megemlíteni kívánjuk, hogy előtünk ismeretlen egyének, mint jelölteket szerepeltettek az ellenzék listájában, ami ellen a meghatározottabban tiltakozunk és nem engedjük, hogy nevünket önkényesen bármiféle listán szerepeltesse.

Igy elutasítunk minden erőszakos jelölést és önjelölést. Debrecen, 1929 nov. 21.

Kerékgyártó László, kézimunka kereskedő.

és Petrik Károly, divatáru kereskedő.

A „DEBRECZEN” szombat reggeli száma közli az egész heti teljes rádió-műsort.

x Vidéki útkra a Fortuna bérautó vállalatnál rendelhet autót. Csapó u. 10. szám. Telefon 320.

Esküvői fénykép-különlegességek
 nagyítások, családi-, csoport és gyermekfényképek legszebb kivitelben készülnek.

LIENER

műtermében
Csapó ucca 1. sz.
 Telefon 17-22.

Takaréktűzhelyek
 minden kivitelben raktáron van.

Varrógép, kerékpár
 javítását szakszerűen készítem, alkatrészeket raktáron tartok

Nagy István
 műszerész és lakatos mester
Széchenyi ucca 6. szám alatt.

Debrecen sz. kir. város

tégla és cserépgyárában

allandóan kapható chamotte tégla és tűzálló anyag.

Megrendelésre különböző tűzállóságú és minőségű chamotte árut és idomdarabot készítenek. Raktáron tartunk homlokzatképző téglaanyagokat,

Klinker-téglát

a legváltozatosabb színben, továbbá út és járdaburkoló **KLINKER** követ és lapokat. Kézi és gépi falitéglát, valamint gépi tetőfedő-cserepet kitérő minőségben gyártunk.

Megrendelés a gyári irodában és a **Városi Takarékos és Hitelintézetnél** eszközölhető. Telefon 3-51. sz.

Weinstock Henrik
 butorizletében elsőrangú

műbutorok
 kaphatók.

Miklós ucca 2. szám.
 Előnyös feltételekkel.

2791—1929. vh. szám.

ARVERESI HIRDETMENY.

A debreceni kir. járásbírósnak 1929. Pk. II. 42900. sz. végzése folytán dr. Balázs Ármán budapesti ügyvéd által képviselt Kárpelesz László javára 123 pengő tőke, ennek megítélt kamatai, 30 P 51 fillér eddigi és a még felmerülő költségek behajtása vehet a fizetett összeg betudásával s a vh. novella 20. §-a értelmében, mindazon végrehajtók javára is, akik ugyanezen ingókra törvényes zálogjogot nyertek Hejlyben, Teleki ucca 13. számú háznál 1929. évi november hó 23. napján délután 1 órakor 2910 P-re becsült ingók, u. m. butorok bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek esetleg becsáron alul is eladatnak az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében.

Debrecen, 1929. évi november hó 6. napján.

Rákóczy László
 bír. végrehajtó.

33370—1929. II.

Hirdetmény.

Értesitem a város közönségét, hogy a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara a m. kir. Földművelésügyi Miniszter Ur támogatásával Debrecenben gyümölcsfa ápolási és védekezési tanfolyamot fog tartani. A tanfolyam három ízben tartatik. És pedig egy téli tanfolyam, mely 5 napra, egy tavaszi és egy nyáreleji, melyek két-két napra fognak terjedni.

A tanfolyam első része 1929. évi november hó 26, 27, 28, 29, 30. napjain reggel 8 órától este 5 óráig fog egyfolytában tartani.

A tanfolyamon minden munkás és birtokos részt vehet, aki a gyümölcsfa ápolás és védelem, ültetés, metszés, fajta-megválasztás, gyümölcsheszés, feldolgozás, csomagolás és a gyümölcs eltartására vonatkozó legfontosabb tudnivalókat meg óhajtja szerezni. A tanfolyam teljesen díjmentes, sőt arra összesen 15 államsegélyes résztvevő is felvétetik.

E tanfolyamra jelentkezők jelentkezésüket 1929. évi november hó 25. napjának déli 12 órájáig Pohl Ferenc városi kertészeti felügyelő urnál Nagyerdő 15. szám (Városi kertészet) alatt eszközölhetik.

Debrecen, 1929 november hó 21.
 Dr. Vásáry István s. k. polgármester.

Weisz kelmefestő
 Arany János-u. 7.
fest, tisztít.
 Gyászruhákat 24 óra alatt festek.

FIGYELMEZTETÉS.

Karácsonyfa-díszelmeztetés
 gyári áron véglegesen kiárúsítjuk.

Méliusz
 könyvkereskedés
 Debrecen, Ferenc József ut 26.

APRÓHIRDETÉSEK

Levelzés

Az őszi napok végtelen unalmasak és szomorúak, éppen ezért keres vigasztalást 2 elszomorított kislány. Levelket „Lesz még tavasz” jellegére a kiadóba kérek. 1504

Allást kereső nők

Intelligentes deutsches Fräulein — sucht Stelle für sofort oder ersten December. Angebote inter „langjährig“ du die Administration des Blattes. 1429

Allást kereső férfiak

Fiatalsó sóffér, jobb családból való, azonnali belépésre ajánlkozik. Cím a kiadóban. 1514

Betöltendő állás férfiak részére

Vincellért, aki kertészeti munkához is ért, jó bizonyítvánnyal felveszek. Timár u. 50. 1454

Hentesegédet keresek azonnali belépésre. Marton Hatvan u. 52. 1473

Cipészegédet, kimondott jó munkást, vegyes munkára állandóan alkalmazok. Késes u. 72. Makay. 1522

Fiatalsó munkás borbélysegéd azonnal beléphet. Kolozsváry, Nyil 102. 1507

Betöltendő állás nők részére

Házvezetőnőt azonnal keresek. Vidoveckiné, Péterfia u. 15. szám. 1535

Varrónőt házhoz, nagyon ügyes, azonnalra keresek. Vidoveckiné, Péterfia u. 15. szám. 1535

Autó, motor, kerékpár

Fordautó dízenképes, igen olcsón eladó. Műszaki Társaság, Hunyadi u. 17. szám. Telefon 4-45. 1493

Bútorok

Kárpitos munkák, újak, javítások, legolcsóbban készítenek. Varga, Piac u. 44. sz. udvarban. Telefon szám 16-54. 558

Különléte bútorok, ruhák, edények, azonnal eladók. Csánádi, Arany János u. 50. 1524

Eladó konyha bútorok és egy jó sparhelt, Hatvan u. 36. szám, hátul. 1437

Eladó használt ágy, ruhaszekrény, konyhaszekrény, komód, asztalok. Péterfia 53. 1509

Gazdasági eszközök

Fuvaros szekerek, rakoncával, és nehéz tengelyekkel valamint kipróbált fuvaros lovak, szerszámokkal eladók. Készpénzért, vagy tengeri szálas takarmányért cserébe is kaphatók. Értekezhetni Debrecenben, Bújdosó u. 20. számnál. Rácnál. 26-a

Elelmiszer és ital

Rozs nagyszemű, nemesített, 15 mázsa eladó, kisebb mennyiségekben is. — Nyil u. 34. 1395

Oktatás

Francia-német nyelv tanítását, realista, vagy polgárista tanulók korrepetálását vállalná, szegény sorú egyetemi hallgató. Megkereséseket „Francia-német” jellegére a kiadóba kérem. (VC.)

Német, francia és török nyelvből órákat adok, jutányos ár mellett, kezdőknek és haladóknak, Nagy S. J. Bőszörményi út 11-a.

Ajánlat

Patkányt, egeret, poloskát, svábogarat, azonnal kiirtat, biztosításu, speciális írtószerekkel. Egyetlen kísérlet meggyőzi a vásárlót. Nagyon olcsón kapható Stern festéküzletben, Piac u. 10. (Bikával szemben).

Tűzelőanyagot 4-6 havi részletre is megrendelhetnek közalkalmazottak és más hitelképes egyének a Köztisztviselők Szövetkezete árudájában és a telep központi irodájában. Salétrom u. 34. szám. Telefon 14-34 sz. 33-a

Nikkelez, ezüstöz, minden szívre galvanizál, Földvári Széchenyi u. 55. sz.

Négy pengő mázsánként vágott tűzifát, II. szállítva, Szalon porosszén, tojásbrikett, kovácszén, s koks és helyföldi kocszenek, a legolcsóbban kaphatók Grünfeldnél, Csapó u. 16. szám. Telefon 982 35-a

BAJOMI JÓZSEFNÉ tűzifa és széntelepe a pályaudvaron.

Telefon: 8-93. A debreceni üzletvezetőség szerződéses bérfavágója szabályszerű vasúti utalványra előírt egységár alapján házhoz szállít

HASÁBOS ES FELAPRITOTT TŰZIFÁT továbbá hazai és porosz szén. Magánosok részére a legolcsóbb bérért.

Törökül, franciául, németül jutányos ártantitok. — Közgazdasági egyetemre előkészítik, kereskedelmi real és polgári iskolai tanulók korrepetálását elvállalom felelőség mellett, Nagy S. F. Bőszörményi út 11a. 182f.

Nőidivat szalonomban bámulatos olcsón készítenek a legújabb szörmével díszített bunda kabátok, 12 pengőtől szövet, selyem- és estélyi ruhák 6 pengőtől. — Árami olcsósága mellett szinte el nem lapolható finom ízléssel álltok elő úgy angol, mint francia munkát. Léányokat szabni, varrni tanítok. Bálint Irén, Kossuth u. 42. szám. 1417

Disznóölésre rizkása 50 fillértől — kezdve, továbbá bors, gyömbér, paprika és más fűszerek a legjobb minőségben kaphatók. Deutsch Albert és Fia üzletében. 8a.

Heneserek állandóan kaphatók, ja vitásokat jutányosan vállal Novák György kárpitos, Batthyány u. ca 7. 1a

Sertésvágást elvállalom. Timár u. 26. III. ajtó. 1472

TŰKÖRGYÁRTÁS, livegesizolás, épület- és portálivegezés. Sipkóvics Béla Nagyvárad (volt Sziv u.) 15. Telefon 3-56. 34f.

Hőcipőt, sárcipőt tökéletesen javít gumizem, Piac u. 9. Kapu alatt. 5a.

„Anny” arai garantált nyulszőrkalap 10 pengőtől. Filckalapak minden színben 5 pengőtől. — Alakítás 3 pengő! Csapó u. 47. Tanulóleány felvesz. 5a

Ablakok jobb minőségűek és egy szerűbbek minden nagyságban készen kaphatók Blattner Kálmán — ablakgyártási telepén. Nagyvárad (volt Sziv) u. 14. 1451

Autó-rugók készítése és javítása szakszerűen és olcsón: Nagy Gyula, Erzsébet út 17. 38-a

Aranyat, ezüstöt, briliánsot, zálogcédlut legmagasabb árban veszek. Órajavítás 2 pengőtől jótállással. Bercsenyi Béla, — Csapó 38. Iparostanonc iskolával szemben. 1527

Gyorsírás, gépfírás tanítását, írásbeli munkák másolását vállalom. Bethlen u. 57. 1521

Borotválás 20 fillér hajvágás 30 fillér, fazonra 40 fillér, bubi és bubi hajvágás 40 fillér, Miklós u. 53. szám, Toma. 1531

Aranyat, ezüstöt, briliánsot magas árban veszek, Blattner Árpád, Csapó u. 12. szám. 1503

Berentei szén 3.70, szagtalan. Porosszén 7.50 mázsánként hazaszállítva. Tűzifa hasábosan és felaprítva legolcsóbb napi árban. Schwartz, Agárdi u. 6. Telefon 12-04. 1447

Kereslet

5 ezer pengő kölcsönt keresek első helyen való betáblázásra. 20 ezer pengő értékű ingatlanfedezet. Cím a kiadóban. 1514

Jó állást adok üzleti szellemű és tudású hölgynek, aki 600 P-t ad kölcsön, ingatlan biztosítékra. — „Decemberre” jellegére kiadóba. 1505

Egy vadászutya találtatott, átvehető. — Berta u. 12. szám. Szilágyinál. 1534

Elveszett szerda délután sötétbarna, szürkefoltos — vizsla, megtalálót kérem hozza el dr. Rázsohoz, Batthyányi u. 8. szám, ahol illő jutalomban részesül. 1528

Kiadó lakás

Kiadó szép nagy szoba, konyha, speiz, december hó elsejére. Csokonai u. 25. szám. 1489

Kiadó a Bőszörményi út 13. számú ház, részben, — vagy egészben. Értekezni lehet Csapó u. 22. szám alatt. dr. Brunner Lajosnál. 1536

Hatszobás modern lakás, családi házban kizárólagos udvarhasználattal. Hérbé adó. dr. Kovács Jenő ügyvédnél, Batthyányi u. 14. sz. alatt. 8-a

Uccai két szoba, konyha, élskamara, december hó elsejére kiadó. Domb u. 3. szám. 1529

Két vagy három szoba, — konyha kiadó, Varga u. 9. 1519

Allomásnál tíz méteres, parkettás terem, két és háromszobás lakások azonnal kiadók. Erzsébet u. 109. 1516

Egy parkettes szoba, előszoba, konyha kiadó. Piac 58, földszint 2. 1520

Uccai egy szoba, konyha és spájz dec. 1-ére kiadó. Kut u. 130. 1510

Egyetem mellett két-három szobás lakás olcsón kiadó. Értekezni Honvéd u. 9b. 1506

Két szoba, konyha, fürdőszobás úrilakás. azonnal kiadó, Csapó u. 59. szám. 127-K

Butorozott szoba

Szolíd, intelligens nőnek butorozott szoba kiadó, — Hatvan u. 36. szám, keresztpületben. xx

Csinosan butorozott szoba kiadó, Arany János u. 56. szám. (Sz)

Butorozott szoba kiadó, két személynek is. Arany János u. 52. sz. 1404

Azonnal kiadó különbejáratu kétalkos butorozott uccai szoba, előszobával, — Egymalom u. 4. sz. 1016

Csinosan butorozott szobához — dec. 1-ére társat keresk Kigyó u. 27. 179f.

Különbejáratu butorozott szoba kiadó, Bercsenyi u. 37. szám. 1446

Balkonos elegáns butorozott szoba, korrekt úrnak vagy hölgynek kiadó, Püspöki palota, II. kapu, harmadik emelet, 12. ajtó, balra. x miwyp elao snrd cmfx

Kétágyas butorozott szoba kiadó 1-2 személynek. Vigkedvü Mihály u. 31. 1511

Kiadó uccai butorozott szobák Eötvös u. 29. szám alatt 1508

Különbejáratu uccai butorozott szoba kiadó, azonnal elfoglalható. Török Bálint u. 3. 1523

Kiadó különbejáratu butorozott szoba, Bundi u. 15. szám, ötödik ajtó. 1489

Üzlet, műhely, raktár

Főútvonalon modern üzlethelyiség kiadó. Értekezhetni lehet: Telefon 4.45. 1494

Kiadó kapualatti üzlethelyiség. Piac u. 89. 1500

Ujfestést napfényes, butorozott kétágyas, egyágyas udvari szobákat kiadunk. Vigkedvü Mihály u. 14. szám. 1499

RÉGI, jól bevezetett étterem és kávécsarnok a Belvárosban eladó. Vendéglősöknek igen előnyös. Cím a kiadóban. 1388

Eladó ingóság

„Zephir” kályha tizenkétszemes, alighasznált, olcsón eladó, Műszaki Társaság, Hunyadi u. 17. 1495

Eladó egy női téli kabát, Megtekinthető délután 2 és 4 óra között. Boldogfalva u. 19. szám alatt. 123-f

Igen olcsón megkapható egy Meidin ger kályha, nagy, terembe való, fürdőszoba berendezés, ezer literes viztartály, zománc mosdó, márvány lappal, — üveges portásfülke. — Erzsébet u. 109. 1517

Két darab 8 hektós káposztás kád olcsón eladó, Szalkai u. 5. szám. 1530

Eladó ház

Eladó Hajnal u. 7. számú ház, 420 négyszögöl telekkel. Gazdálkodóknak kiválóan alkalmas. Értekezni lehet Kapros Józsefnél, Varga u. 32. szám. 4-a

Erzsébet uccai Késes u. 61. számú ház, nagyon olcsón eladó. — Ugyanott egy üzlethelyiség kiadó. Eladásnál azonnal beköltözhető háromszoba, s konyha s pince. 6-a

Batthyány u. 10. számú emeletes bérház kerttel, beköltözhető 4 szobás, parkettes, fürdőszobás lakással, kedvező fizetési feltételekkel eladó. Máté ingatlaniroda, Piac u. 30. 1072

Homokkerti, Harsányi Gusztáv u. 7. sz. ház eladó, vagy kiadó. — Értekezni lehet Ovoda u. 9. 1144

Eladó Sarok u. 12. sz. ház, véletlen az egész ház átadva. — Továbbá eladó a Szép u. 22. számú ház is. SzD.

Eladó Kandia u. 19. sz. ház, 4 szoba, fürdőszobás — beköltözhető lakással. 1526

Eladó állatok

Eladó kilenc hónapos, drótszőrű him, fokszki kutya, Nyil u. 34 1395

Agár-kutya, Bőszörményi út 7. szám alatt. 1532